

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH w TORUNIU

NADLEŚNICTWO DĄBROWA

**ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ
ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA
PLANU URZĄDZENIA LASU
01.01.2017 - 31.12.2026
W NADLEŚNICTWIE DĄBROWA**

Podpis Nadleśniczego

Karol
Pawlicki

Elektronicznie
podpisany przez
Karol Pawlicki
Data: 2026.08.06
08:32:36 +02'00'

DĄBROWA, 01 sierpnia 2026 r.

1 Spis treści

1	Stan posiadania	5
2	Użytkowanie lasu	10
2.1	Użytkowanie rębne	12
2.2	Użytkowanie przedrębne	17
3	Hodowla lasu	18
3.1	Odnowienia oraz podsadzenia produkcyjne i dolesienia	19
3.2	Poprawki i uzupełnienia	19
3.3	Odnowienia.	19
3.4	Selekcja i nasiennictwo	19
3.5	Gospodarka szkółkarska	20
3.6	Uprawy pochodne.	20
4	Wpływ wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu	22
4.1	Wielkość zasobów drzewnych (na 1ha i całej powierzchni) według najważniejszych gatunków drzew w nadleśnictwie	22
4.2	Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodność z siedliskami leśnymi.	23
4.2.1	Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodności z siedliskami leśnymi – powierzchnie otwarte.	23
4.2.2	Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodności z siedliskami leśnymi – powierzchnie po rębniach złożonych.	24
5	Stan sanitarny lasu i ochrona lasu	26
5.1	Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.	27
5.1.1	Szkody od zwierzyny	27
5.1.2	Szkody od owadów	34
5.1.3	Prace badawcze na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa	36
5.1.4	Szkody od grzybów.	38
5.2	Szkody abiotyczne	38
5.3	Szkody spowodowane przez pożary	39
6	Użytkowanie uboczne	43
6.1	Gospodarka łowiecka	43

7	Działalność dodatkowa - gospodarka łąkowo-rolna.....	50
8	Ochrona przyrody	51
8.1	Ochrona różnorodności biologicznej.....	51
8.2	Rezerваты przyrody.....	51
8.3	Ochrona strefowa (stan na 30.06.2026r.).	54
8.4	Parki krajobrazowe (stan na 30.06.2026r.).	54
8.5	Obszary chronionego krajobrazu (stan na 30.06.2026r.).....	55
8.6	Zespół przyrodniczo – krajobrazowy (stan na 30.06.2026r.).	55
8.7	Obszar NATURA 2000 (stan na 30.06.2026r.).	56
8.8	Pomniki przyrody (stan na 30.06.2026r.).	56
8.9	Użytki ekologiczne.....	57
8.10	Cenne siedliska przyrodnicze	57
9	Certyfikacja FSC i PEFC.....	59
10	Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu.....	60
11	Edukacja przyrodniczo-leśna	61
12	Turystyka i rekreacja	64
13	Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu.....	73
13.1	Mała retencja nizinna.....	73
13.2	Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	73
14	Nadzór nad lasami niepaństwowymi.....	74
15	Stan infrastruktury leśnej	75
15.1	Gospodarka nieruchomościami	75
15.2	Działalność inwestycyjno-remontowa	76

WSTĘP

W niniejszym opracowaniu przedstawiono analizę wykonania Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dąbrowa, zatwierdzonego na lata 2017-2026.

Analiza została sporządzona zgodnie z § 96 ust. 3, Instrukcji Urządzania Lasu cz. 1-Instrukcja sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, zatwierdzonej zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023r.

Analizę gospodarki leśnej za mijający okres opracowano na podstawie zrealizowanych zadań gospodarczych za 10 lat, zawartych w PUL dla Nadleśnictwa Dąbrowa na lata 2017 – 2026. Wykonanie za rok 2026 przyjęto w wysokości wynikającej z planu rocznego, a dane zrealizowane w 2026 roku przyjęto według stanu na 30.06.2026r.

Nadleśnictwo Dąbrowa dzieli się na dwa obręby leśne i czternaście leśnictw:

Obręb Dąbrowa z leśnictwami Bursztynowo, Kwiatki, Czersk Świecki, Kotówka, Dąbrowa i Rulewo

Obręb Laskowice z leśnictwami Bojanowo (leśnictwo prowadzące również szkółkę leśną), Bzowo, Grabowiec, Mniszek, Taszewo, Gródek, Bedlenki i Terespol.

Nadleśnictwo Dąbrowa prowadzi OHZ, który swym zasięgiem obejmuje część Nadleśnictwa Dąbrowa oraz część Nadleśnictwa Osie.

Nadleśnictwo Dąbrowa położone jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiatach: świeckim, chełmińskim i grudziądzkim.

Zasięg Nadleśnictwa obejmuje gminy: Bukowiec, Dragacz, Drzycim, Jeżewo, Osie, Świecie, Warlubie i Miasto Świecie w powiecie świeckim, Chełmno i Miasto Chełmno w powiecie chełmińskim oraz gminę Grudziądz w powiecie grudziądzkim.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Jeżewo, przy ulicy Leśnej 25.

Nadleśnictwo Dąbrowa graniczy z nadleśnictwami: Jamy (oddzielone Wisłą), Osie, Zamrzenica, Trzebciny oraz Żołędowo (RDLP Toruń).

1 Stan posiadania

W okresie obowiązywania PUL na lata 2017 - 2026 stan gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dąbrowa zwiększył się o 7,4930 ha.

Rozmiar zmian, które nastąpiły w stanie posiadania gruntów, zarządzanych przez Nadleśnictwo Dąbrowa w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2026 r. wg stanu na 30.06.2026 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Przyczyna zmian powierzchni	powierzchnia	
		przybyło [ha]	ubyło [ha]
1	Akt notarialny Rep. A nr 1042/2017 z dnia 17.02.2017 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 147, obr. ew. Dolna Grupa, gmina Dragacz)	3,4300	
2	Akt notarialny Rep. A nr 6020/2018 z dnia 04.12.2018 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 125, obr. ew. Pięćmorgi, gm. Jeżewo)	2,6100	
3	Akt notarialny Rep. A nr 6081/2019 z dnia 03.12.2019 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 132/3, 132/5, obr. ew. Sulnówku, gm. Świecie)	5,0525	
4	Decyzja nr 10/2017, znak: WIR.V.7820.66.2016.AW, "Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy-Bydgoszcz-granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 3 części (...)"		56,4180
5	Prace geodezyjne (scalenie działek ewidencyjnych - dz. ew. 3120 w Dolnej Grupie, gm. Dragacz)		0,0185
6	Akt notarialny Rep. A nr 1322/2019 z dnia 14.03.2019 r. (zamiana gruntów z Gmina Jeżewo)	0,8318	0,7745
7	Akt notarialny Rep. A nr 2252/2019 z dnia 29.04.2019 r. (sprzedaż nieruchomości z lokalem mieszkaniowym: dz. ew. nr 240, obr. ew. Nadleśnictwo Dąbrowa, gm. Jeżewo)		0,3698
8	Akt notarialny Rep. A nr 2260/2019 z dnia 29.04.2019 r. (sprzedaż nieruchomości z lokalem mieszkaniowym: dz. ew. nr 240, obr. ew. Nadleśnictwo Dąbrowa, gm. Jeżewo)		
9	Akt notarialny Rep. A nr 4718/2020 z dnia 27.08.2020 r. (zamiana nieruchomości w gminie Dragacz)	0,5910	0,0545
10	Akt notarialny Rep. A nr 4255/2020 z dnia 27.07.2020 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 75/2, obr. ew. Dubielno, gm. Jeżewo)	0,2966	
11	Akt notarialny Rep. A nr 4710/2020 z dnia 27.08.2020 r. (sprzedaż nieruchomości gruntowej z budynkiem: dz. ew. 307, obr. ew. Białe Błota Las, gm. Jeżewo)		0,2194
12	Decyzja nr 5/2021 z dnia 31.05.2021 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. "Budowa drogi gminnej nr 0537016C w miejscowości Dolna Grupa (...)"		0,3926
13	Prace geodezyjne (podział działki ewidencyjnej: droga w oddz. 35, Leśnictwo Bzowo, obr. ew. Dolna Grupa, gm. Dragacz)		0,0006
14	Prace geodezyjne (aktualizacja granic działki ewidencyjnej nr 3068/5, obr. ew. Ciemniki, gm. Jeżewo)	0,2789	
15	Akt notarialny Rep. A nr 6521/2021 z dnia 23.08.2021 r. (sprzedaż nieruchomości: dz. ew. nr 271, obr. ew. Sartowice, gm. Świecie)		0,2199
16	Akt notarialny Rep. A nr 2102/2022 z dnia 02.05.2022 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 27/1 i 27/2, obr. ew. Gródek, gm. Drzycim)	1,7384	
17	Akt notarialny Rep. A nr 432/2022 z dnia 26.01.2022 (zamiana gruntów z Gminą Świecie)	14,2585	3,8972
18	Wypis z rejestru gruntów z dnia 25.10.2022 (aktualizacja przebiegu granic dz. ew. nr 3064/7, obr. ew. Białe Błota, gm. Jeżewo)		0,0462

19	Akt notarialny Rep. A nr 1099/2022 z dnia 21.12.2022 r. (zakup nieruchomości dz. ew. nr 12/3, obr. ew. Bzowo, gm. Warlubie)	2,3837	
20	Akt notarialny Rep. A nr 6183/2022 z dnia 11.08.2022 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 2/9 i 2/10, obr. ew. Buśnia, gm. Warlubie)	2,0200	
21	Decyzja zn. WGK.III.6821.1.1.2022 z dnia 20.07.2022 r. (nieodpłatne przejęcie nieruchomości z KOWR: dz. ew. 26/8, obr. ew. Sulnówko, gm. Świecie)	1,4769	
22	Wypis z rejestru gruntów z dnia 11.01.2023, zn. WGK.III.6621.93.2023 oraz wykaz zmian gruntowych ID: 6640.2910.2022 (aktualizacja przebiegu granic dz. ew. nr 3238/2, obr. ew. Sartowice, gm. Świecie)	1,7801	
23	Porozumienie stron z dnia 06.12.2021 r. (podział dz. ew. nr 3383/3 na 3383/4 i 682, obr. ew. Gruczno, gm. Świecie, oraz przekazanie dz. 682 na potrzeby budowy drogi S-5)		0,0342
24	Decyzja nr 1/2023 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, pn. "Budowa odcinka drogi na terenach inwestycyjnych w miejscowości Nowe Marzy"		0,3381
25	Decyzja nr 19/2022 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, pn. "Rozbudowa drogi gminnej Grupa - Nowe Marzy"		0,2199
26	Akt notarialny Rep. A nr 199/2023 z dnia 20.01.2023 r. (zakup nieruchomości: dz. ew. nr 129/2, obr. ew. Pięcmorgi, gm. Jeżewo)	3,2200	
27	Akt notarialny Rep. A nr 7938/2023 z dnia 21.12.2023 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 111, obr. ew. Pięcmorgi, gmina Jeżewo)	0,9100	
28	Akt notarialny Rep. A nr 5947/2023 z dnia 13.07.2023 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 152, obr. ew. Bzowo, gm. Warlubie)	2,4756	
29	Akt notarialny Rep. A nr 2833/20224 z dnia 16.05.2024 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 63, obr. ew. Dolna Grupa, gm. Dragacz)	1,3100	
30	Decyzja nr 1/2024 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. "Budowa drogi gminnej ul. Osiedlowej w Gródku"		0,0274
31	Prace geodezyjne (wznowienie granic działki ew. nr 3165/5, obr. ew. Pięcmorgi, gm. Jeżewo)	0,0012	
32	Akt notarialny Rep. A nr 3049/2024 z dnia 13.06.2024 r. (zakup nieruchomości: działki ewidencyjne nr: 14/3 i 14/4, obr. ew. Belno, gm. Jeżewo)	1,5700	
33	Akt notarialny Rep. A nr 6626/2024 z dnia 30.12.2024 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 15, obr. ew. Belno, gm. Jeżewo oraz nr 104/2, obr. ew. Osłowo, gm. Jeżewo)	6,0238	
34	Prace geodezyjne (wznowienie granic działki ew. nr 152, obr. ew. Bzowo, gm. Warlubie)		0,0045
35	Prace geodezyjne (wznowienie granic działki ewidencyjnej nr 3165/19, obr. ew. Mniszek, gm. Dragacz)	0,0007	
36	Prace geodezyjne (wznowienie granic działki ewidencyjnej nr 3223/3, obr. ew. Nowe Marzy, gm. Dragacz)		0,0014
37	Akt notarialny Rep. A nr 3932/2025 z dnia 29.05.2025 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 269/3, obr. ew. Dolna Grupa, gm. Dragacz)	6,7900	
38	Akt notarialny Rep. A nr 3857/2025 z dnia 12.08.2025 r. (zamiana gruntów z Gminą Dragacz)	2,5552	0,5891
39	Akt notarialny Rep. A nr 5999/2025 z dnia 17.12.2025 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 24/2, obr. ew. Dolna Grupa, gm. Dragacz)	1,6489	
40	Akt notarialny Rep. A nr 1591/2025 z dnia 27.03.2025 r. (sprzedaż nieruchomości: działka ewidencyjna nr 250, obr. ew. Nadleśnictwo Dąbrowa, gm. Jeżewo)		0,0998
41	Akt notarialny Rep. A nr 1174/2025 z dnia 03.03.2025 r. (sprzedaż nieruchomości: działka ewidencyjna nr 401/1, obr. ew. Czersk Świecki, gm. Jeżewo)		0,0984

42	Prace geodezyjne (aktualizacja przebiegu drogi, działka ewidencyjna nr 272, obr. ew. Ciemniki, gm. Jeżewo)	0,0316	
43	Akt notarialny Rep. A nr 5930/2025 z dnia 11.12.2025 r. (zakup nieruchomości: działka ewidencyjna nr 14/5, obr. ew. Belno, gm. Jeżewo)	3,2700	
44	Prace geodezyjne (aktualizacja przebiegu granic dz. ew. nr 169, 171, 172, obr. ew. Białe Błota, gm. Jeżewo)	0,0004	0,0001
45	Decyzja nr 11/2025 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. "Budowa drogi gminnej w obrębach Taszewo i Taszewko o długości 1100 m", gm. Jeżewo		0,0339
46	Akt notarialny 1120/2025 z dnia 03.03.2025 r. (zakup nieruchomości: działki ewidencyjne nr 81, 83, 85, obr. ew. Miedzno, gm. Osie)	3,0086	
47	Prace geodezyjne (aktualizacja przebiegu granic działki ewidencyjnej nr 3355, obr. ew. Terespol Pomorski, gm. Świecie)	0,7289	
48	Akt notarialny Rep. A nr 5991/2025 z dnia 17.12.2025 r. (sprzedaż nieruchomości: działka ewidencyjna nr 1637, obr. ew. Lipinki, gm. Warlubie)		0,0998
49	Prace geodezyjne (aktualizacja granic działki ewidencyjnej nr 3104, obr. Nadleśnictwo Dąbrowa, gm. Jeżewo)	1,1575	
RAZEM ZMIANY		71,4508	63,9578
WYSZCZEGÓLNIENIE		POWIERZCHNIA [HA]	
RAZEM POWIERZCHNIA NADLEŚNICTWA wg. stanu na 01.01.2017 r.		19 169,2258	
ZMIANY POWIERZCHNIOWE		7,4930	
RAZEM POWIERZCHNIA NADLEŚNICTWA wg. stanu na 30.06.2026 r.		19 176,7188	

Zestawienie zmian powierzchniowych ogółem w Nadleśnictwie Dąbrowa z podziałem na przyczyny.

przyczyny zmian w stanie posiadania	powierzchnia [ha]	
	przybyło [ha]	ubyło [ha]
Nabycie nieruchomości na podstawie art. 37 i 37a ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach	47,7581	
Zamiany gruntów zgodnie z art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach	18,2365	5,3153
Sprzedaż nieruchomości zgodnie z art. 40a ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach		1,1071
Przejęcie gruntów zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	1,4769	
Wywłaszczenie na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji drogowych		57,4641
Prace geodezyjne, prace EGİB	3,9793	0,0713
PODSUMOWANIE	71,4508	63,9578
RÓŻNICA POWIERZCHNI ZMIAN [HA]	<u>7,4930</u>	

Zmiany w stanie posiadania mające wpływ na zmianę powierzchni ogólnej nadleśnictwa spowodowane zostały: nabyciem nieruchomości w trybie art. 37, 37a ustawy o lasach, zamianami gruntów zgodnie z art. 38e ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach, sprzedażą nieruchomości zgodnie z art. 40a ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach, przejęciem gruntów zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 19 października 1991 roku o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, wywłaszczeniami na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji drogowych oraz pracami geodezyjnymi.

Zestawienie zmian w stanie posiadania według kategorii gruntów

Kategoria gruntu	pow. nadleśnictwa		różnica
	stan na		
	01.01.2017	30.06.2026 r.	
	[ha]	[ha]	[ha]
Lasy	18 137,2300	18 201,5706	64,34
Grunty zadrzewione i zakrzewione	20,0200	6,4921	-13,53
Użytki rolne	425,4900	389,7594	-35,73
Grunty zabudowane i zurbanizowane	23,0800	23,1184	0,04
Użytki ekologiczne	194,9600	191,7569	-3,20
Nieużytki	224,2200	219,8790	-4,34
Grunty pod wodami	60,7100	60,5179	-0,19
Tereny różne	83,5200	83,6245	0,10
RAZEM	19 169,2300 (19169,2258 ew.)	19 176,7188	7,49

Na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa nie występuje współwłasność gruntów. Nadleśnictwo ma uregulowane księgi wieczyste dla gruntów o powierzchni – 19 176,7188 ha, co stanowi 100% całkowitej jego powierzchni.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Dąbrowa

województwo	powiat	gmina	obręb ewidencyjny	
kujawsko-pomorskie	świecki	Bukowiec	Poledno	
			Przysiersk	
		Dragacz	Dolna Grupa	
			Fletnowo	
			Górna Grupa	
			Grupa Plac	
			Grupa	
			Mniszek	
			Nowe Marzy	
			Stare Marzy	
			Wielki Lubień	
		Drzycim	Bedlenki	
			Biechowo	
			Dólsk	
			Gródek	
			Lubocheń	
			Mały Dólsk	
		Jeżewo	Belno	Kraplewice
			Białe	Laskowice
			Białe Błota	Nadleśnictwo Dąbrowa
			Białe Błota Las	Ośłowo
			Ciemniki	Pięćmorgi
			Czersk Świecki	Skrzynki
			Dubielno	Taszewko
			Jeżewo	Taszewo
		Osie	Jaszcz	
			Miedzno	
		Świecie Miasto	Miasto Świecie	
			Miasto Świecie Przechowo	
		Świecie ob. Wiejski	Czapelki	Sulnówko
			Czapple	Skarszewo
			Drozdowo	Sulnowo
			Dworzysko	Święte
			Gruczno	Topolek
			Kozłowo	Wielki Konopat
			Polski Konopat	Wiąg
			Sartowice	Terespol Pomorski
		Warlubie	Bąkowo	
			Buśnia	
			Bzowo	
			Krusze	
			Lipinki	
			Rulewo	

2 Użytkowanie lasu

Użytkowanie lasu (omówienie istotnych różnic) w zakresie cięć rębnych i pielęgnacyjnych - w ha i m³ grubizny (według tabeli VII z IUL).

Analiza wykonania powierzchniowego i miąższościowego etatu cięć użytków rębnych i przedrębnych z uwzględnieniem użytków przygodnych została zamieszczona poniżej, w tabeli VII.

Według pierwotnych założeń PUL na lata 2017-2026 etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym wynosił 607 875 m³ grubizny netto, a etat w użytkowaniu przedrębnym 279 125 m³ grubizny netto.

W czasie trwania PUL dla Nadleśnictwa Dąbrowa na lata 2017-2026, wydano Decyzję Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego dla Nadleśnictwa Dąbrowa na lata 2017-2026, jak niżej:

Decyzja nr 141 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 września 2025 r. (znak: ZU.6005.35.2025)- uzyskano zgodę na zwiększenie szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego, **do wielkości 330 000 m³ grubizny netto.**

Zwiększenie etatu było konieczne ze względu na zwiększoną intensywność cięć przedrębnych wynikającą głównie z :

- potrzeb hodowlanych drzewostanu, wynikających z konieczności poprawy jego struktury oraz warunków wzrostu i rozwoju drzew o pożądanych cechach hodowlanych,
- konieczności zastosowania w praktyce Zarządzenia nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 listopada 2019 r. (znak: ZM.7603.13.2019) w sprawie wprowadzenia wytycznych pod nazwą „Zasady użytkowania lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych co nakładało obligatoryjne wykonanie szlaków zrywkowych które nie zostały uwzględnione w trakcie tworzenia PUL,
- cięć przygodnych wynikających z usuwania szkód powstałych po żerach owadów szkodników pierwotnych sosny,
- uczestnictwa Nadleśnictwa Dąbrowa w programie Leśne Gospodarstwa węglowe którego głównym zadaniem było wprowadzanie drugiego piętra na powierzchni 400 ha.

Zestawienie pozyskanego drewna w latach 2017-2026 według kategorii cięć ogółem w nadleśnictwie w odniesieniu do powiększonego w/w decyzją, etatu miąższościowego dla cięć przedrębnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela VII

Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem
(powierzchnia manipulacyjna bez powtórzeń – w 10-leciu, miąższość grubizny netto)

Rok kalendarzowy		Użytki									
		rębne			przedrębne						
		ha	m ³	przygodne m ³	razem m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne m ³	razem
						ha	m ³	ha	m ³		
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2017		262,46	60457	1611	62068	36,61	79	821,96	22991	2553	25623
2018		292,44	56685	670	57355	56,85	82	928,79	27835	1504	29421
2019		275,66	55386	1134	56520	95,38	156	847,88	27299	2379	29834
2020		284,63	58754	1394	60148	16,5	97	802,01	29091	2346	31534
2021		283,58	56629	648	57277	47,5	190	798,77	29499	3741	33430
2022		231,81	41359	2095	43454	67,76	268	632,35	23508	10570	34346
2023		219,8	42933	719	43652	24,84	72	941,43	35669	3673	39414
2024		283,55	60657	637	61294	24,86	125	784,8	29116	2412	31653
2025		237,67	48618	361	48979	51,17	67	894,8	33304	596	33967
2026		163,05	35062	1025	36087	4,61	8	1040,8	35872	1408	37288
Razem		2534,65	516540	10294	526834	426,08	1144	8493,59	294184	31182	326510
Etat za okres ubiegły		2669,44	607875	0	607875	556,53	1231	8785,25	328769	0	330000
% wykonania		94,95	84,97		86,67	76,56	92,93	96,68	89,48		98,94
											90,99

2.1 Użytkowanie rębne

Etat powierzchniowy użytków rębnych Nadleśnictwo Dąbrowa zrealizowało w rozmiarze 94,95 %, etat miąższościowy został wykonany w 86,67%.

Dodatkowe, nieplanowane w PUL, powierzchnie zrębowe wraz z podaniem lokalizacji zawarte są w poniższej tabeli:

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Grupa czynności	Powierzchnia manipulacyjna wykonanie [ha]	Przyczyna	Rok wykonania
04	231 f	IB	0,50	LGW	2021
07	320 h	ICS	5,18	Sanitarne usunięcie świerka	2024
07	322 a	IVDS	0,65	Sanitarne usunięcie świerka	2025
07	322 d	IVDS	2,61	Sanitarne usunięcie świerka	2025
07	329 g	ICS	1,37	Sanitarne usunięcie świerka	2023
07	341 l	IBS	1,75	Sanitarne usunięcie świerka	2020
09	100 b	ICS	0,51	Usunięcie szkód po pożarze	2024
09	100 f	ICS	0,18	Usunięcie szkód po pożarze	2024
09	100 l	ICS	0,57	Usunięcie szkód po pożarze	2024
09	100 m	ICS	0,30	Usunięcie szkód po pożarze	2024
09	100 n	ICS	0,10	Usunięcie szkód po pożarze	2024
07	-	IBW	0,53	ZRID	2018
11	-	ICW	0,02	ZRID	2024
12	-	ICW	0,38	ZRID	2023

Część z projektowanych zrębów, o łącznej powierzchni 132,16 ha zostały wstrzymane. Głównym powodem wstrzymania są względy przyrodnicze takie jak: utworzenie stref ochrony gniazd ptaków, powierzchni starolasów, powierzchni referencyjnych oraz OCP1, konieczność wydłużenia okresu odnowienia, wyłączenie z użytkowania siedlisk hydrogenicznych. Zręby wstrzymane wraz z podaniem lokalizacji przedstawia poniższa tabela.

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Rodzaj rębni	Powierzchnia manipulacyjna [ha]	Uzasadnienie
01	61-c-00	IIIA	3,98	Siedlisko hydrogeniczne
02	148-c-00	IB	1,90	Wydłużenie okresu odnowienia
03	201-a-01	IB	2,86	Ochrona strefowa - bocian czarny
05	12-h-00	IB	1,62	Ochrona strefowa - bielik
05	91-i-00	IIBU	1,22	Wydłużenie okresu odnowienia
06	253-b-00	IIIBU	4,51	OCP1
06	253-j-00	IB	0,77	OCP1
06	256-k-01	IB	2,04	STAROLAS
06	259-g-99	IB	2,88	STAROLAS
06	265-d-01	IB	2,80	STAROLAS
06	265-d-03	IB	2,88	STAROLAS
06	271-k-00	IIIAU	1,43	Siedlisko hydrogeniczne
06	281-c-00	IIIB	3,92	Siedlisko hydrogeniczne
06	290-o-00	IB	0,56	Siedlisko hydrogeniczne
06	301-g-99	IB	0,49	STAROLAS
06	301-l-99	IB	3,28	STAROLAS
07	293-a-01	IIIB	1,32	Ochrona strefowa - bielik
07	293-b-01	IIIB	8,11	Ochrona strefowa - bielik
07	293-d-00	IIIAU	2,27	Referencyjne FSC
07	293-h-00	IIBU	4,76	OCP1
07	293-i-00	IIIB	3,20	Brak dostępu
07	301-c-00	IIB	2,27	STAROLAS
07	317-k-00	IVD	1,63	Siedlisko hydrogeniczne
07	331-c-00	IIIB	2,31	Siedlisko hydrogeniczne
07	336-o-00	IIIAU	1,45	OCP1
08	54-c-99	IB	2,95	STAROLAS
09	1-b-00	IIIAU	0,79	Wydłużenie okresu odnowienia
10	195-c-01	IIIAU	2,70	Ochrona strefowa - kania ruda
10	231-b-00	IB	3,08	STAROLAS
10	213-bx-00	IB	1,65	STAROLAS
10	213-g-00	IB	0,90	Referencyjne FSC
10	214-i-00	IB	1,27	Referencyjne FSC
10	225-f-00	IB	1,76	STAROLAS
10	225-h-01	IB	1,18	STAROLAS
10	225-j-01	IB	2,10	STAROLAS
10	231-g-99	IIIBU	2,09	Odnowienie naturalne
10	238-b-01	IIIB	5,10	STAROLAS
10	238-f-00	IIIAU	1,04	Siedlisko hydrogeniczne
10	239-j-00	IB	1,14	Siedlisko hydrogeniczne
10	240-k-00	IIIAU	2,12	Ochrona strefowa - kania ruda
10	240-l-01	IIIAU	1,46	Ochrona strefowa - kania ruda
11	252-a-01	IIIAU	1,44	Ochrona strefowa - kania ruda

11	270-o-00	IIBU	2,43	OCP1
11	280-g-00	IIIAU	1,98	STAROLAS
11	290-b-01	IIIAU	2,15	Ochrona strefowa - bielik
11	290-c-01	IIIB	5,61	STAROLAS
11	290-g-01	IIIAU	0,96	Ochrona strefowa - bielik
13	115-d-99	IB	0,84	STAROLAS
13	115-l-02	IB	1,54	STAROLAS
13	65-a-00	IIIAU	1,69	Siedlisko hydrogeniczne
13	65-c-00	IIIAU	1,38	Siedlisko hydrogeniczne
13	68-a-00	IIIAU	1,26	Siedlisko hydrogeniczne
13	95-i-00	IIIAU	1,02	Referencyjne FSC
13	154-h-00	IIIBU	0,68	OCP2
13	175-f-00	IIIAU	1,53	Siedlisko hydrogeniczne
13	175-g-00	IIIAU	1,16	Siedlisko hydrogeniczne
14	340-f-00	IB	2,76	STAROLAS
14	348-i-99	IB	2,24	Wydłużenie okresu odnowienia
14	348-l-99	IB	0,36	Wydłużenie okresu odnowienia
14	348-o-99	IB	0,28	Wydłużenie okresu odnowienia
14	348-p-99	IB	1,08	Wydłużenie okresu odnowienia
14	356-c-00	IB	1,29	OCP1
14	359-j-00	IIIB	1,97	Siedlisko hydrogeniczne
14	365-a-99	IB	0,72	Wydłużenie okresu odnowienia
			132,16	

Ponadto, na części planowanych w PUL zrębów, na powierzchni 68,46 ha zmieniono formę rębni na bardziej złożoną, co spowodowało zmniejszenie ilości drewna do pozyskania na tych pozycjach cięć.

Leśnictwo	Wydzielenie	Wskazówka PUL		Wykonanie		
		Rębnia	Powierzchnia manipulacyjna [ha]	Rębnia	Powierzchnia manipulacyjna [ha]	Rok wykonania
01	43-d-99	IB	1,39	IIB	1,39	2026
01	79-a-00	IIIA	3,05	IVD	3,05	2025
01	79-c-00	IIIAU	0,78	IVD	0,78	2019
03	190-b-02	IB	0,58	IIA	0,58	2025
03	190-b-02	IB	2,85	IIA	2,85	2025
03	206-a-01	IB	3,68	IIIA	3,68	2020
03	206-a-99	IB	3,50	IIIA	3,50	2020
04	136-d-00	IA	4,36	IIIA	4,36	2018
04	136-f-01	IA	4,90	IIIA	4,90	2025
04	151-h-00	IIIAU	1,54	IIIBU	1,54	2020
06	234-b-99	IB	3,30	IIB	3,30	2024
06	245-g-00	IIIB	2,78	IIB	2,78	2026
06	249-g-01	IB	3,35	IIB	3,35	2024
06	249-j-01	IB	0,47	IIB	0,47	2024
06	290-b-00	IIIA	1,93	IIB	1,93	2025
07	314-f-00	IIIB	6,32	IVD	6,32	2022
07	328-c-00	IB	3,12	IVD	3,12	2021
09	15-a-99	IIIA	3,45	IVD	3,45	2023
10	191-j-00	IIIAU	2,11	IVD	2,11	2024
10	208-f-00	IIIAU	4,08	IVD	4,08	2025
10	233-c-00	IIIAU	4,03	IVD	4,03	2026
11	263-b-00	IB	2,25	IVD	2,25	2025
12	210-g-00	IIIAU	0,74	IVD	0,74	2025
13	174-c-00	IB	3,90	IIIA	3,90	2025

W Nadleśnictwie Dąbrowa w związku z inwestycjami drogowymi nastąpiły wylesienia na gruntach trwale wyłączonych z produkcji w leśnictwach Bedlenki, Gródek i Mniszek, które przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie poza etatem- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji (wg tabeli VIII z IUL).

Tabela VIII

**Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie
poza etatem – wylesienia na gruntach wyłączanych z produkcji**

Nadleśnictwo Dąbrowa

Użytki z wylesień na gruntach wyłączonych z produkcji		
Rok kalendarzowy	pow. manipulacyjna [ha]	miąższość grubizny [m ³ netto]
1	2	3
Wykonanie za ubiegły okres wg lat		
2018	0,530	55,99
2024	0,027	4,00
2023	0,380	31,73
Razem	0,937	91,72

2.2 Użytkowanie przedrębne

Mięszszościowy etat użytków przedrębnych wykonano na poziomie 98,94%- po uwzględnieniu uzyskanej zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na zwiększenie szacunkowego pozyskania w użytkowaniu przedrębnym. Etat powierzchniowy został wykonany w trzebieżach na poziomie 96,68%. Nadleśnictwo Dąbrowa nie wykonało w pełni powierzchniowego etatu cięć użytków przedrębnych z uwagi na konieczność wstrzymania wykonania części zadań w związku z utworzeniem nowych form ochrony przyrody w tym starolasów, OCP1, powierzchni referencyjnych, utworzenia stref ochrony gniazdowania ptaków oraz w związku z wyłączeniem powierzchni na siedliskach hydrogenicznym.

Użytki przygodne przedrębne w latach 2017-2026 wyniosły 31 182 m³ grubizny, co stanowi 9,55 % cięć przedrębnych dla Nadleśnictwa Dąbrowa. Cięcia przygodne głównie wykonane zostały w celu usuwania szkód od wiatru oraz cięć wynikających z usuwania szkód po żerach owadzich szkodników pierwotnych sosny.

PLAN		WYKONANIE	
Plan pierwotny na 1.01.2017	Plan wg Decyzji*	Bez użytków przygodnych	Z użytkami przygodnymi
[m ³ /ha]	[m ³ /ha]	[m ³ /ha]	[m ³ /ha]
29,88	35,33	33,11	36,61

(*) Decyzja nr 141 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 września 2025 r. w sprawie zwiększenia rozmiaru szacunkowego pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego dla Nadleśnictwa Dąbrowa na lata 2017-2026

3 Hodowla lasu

Zestawienie wykonanych prac łącznie z procentowym wskaźnikiem wykonania planu dla nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela IX

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres
oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzenie podszytów	Pielęgnowanie		Melioracje	
	otwarte		pod osłoną					upraw	młodników	agrotechniczne	wodne
	Zręby, płazowiny, halizny	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przersedzeń						
powierzchnia zredukowana – ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2017	50,28	0,26	79,6	-	0,59	13,4	-	374,88	136,45	155,3	-
2018	65,02	0,46	56,2	27,2	2,15	6,68	-	218,15	139,3	222,4	-
2019	121,01	0,2	58,8	38,2	2,87	11,8	-	192,51	130,83	244,2	-
2020	139,45	-	54,6	49,8	2,24	12,1	-	177,42	42,45	225,2	-
2021	170,62	-	46,3	67,9	2,33	5,85	-	251,53	303,25	320,8	-
2022	108,21	0,04	98,4	57,8	1,86	2,81	-	278,57	214,86	199,1	-
2023	113,57	-	65	29,8	4,06	6,27	-	167,51	193,38	210,4	-
2024	88,4	-	52,3	17,5	1,13	7,73	-	205,9	189	242,5	-
2025	110,72	-	71,2	0,71	2,54	3,76	-	138,96	210,94	239	-
2026	108,33	7,25	22,2	7,5	0,25	0,51	-	48,22	140,52	59,62	-
Razem	1075,61	8,21	604,65	296,33	20,02	70,88	0,00	2053,65	1700,98	2118,41	0,00
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	1119,28	0,00	644,95	45,53	2,98	178,71	0,00	3656,54	1748,89	2006,60	0,00
% wykonania	96	-	94	651	672	40	-	56	97	106	-

3.1 Odnowienia oraz podsadzenia produkcyjne i dolesienia

Przekroczenie zakresu rzeczowego podsadzeń produkcyjnych wynika z odnowienia dodatkowych powierzchni wybranych do realizacji w ramach programu LGW prowadzonego w latach 2017-2024 w Nadleśnictwie Dąbrowa.

Pozostałe istotne przekroczenia wynikały z potrzeb hodowlanych drzewostanów.

3.2 Poprawki i uzupełnienia.

Niski poziom wykonania poprawek wynika z wysokiej udatności upraw oraz zmiany podejścia do wykonywania poprawek (ograniczenie wykonywania poprawek jednostkowych i grupowych).

3.3 Odnowienia.

W 10-leciu uznano ok. 67 ha odnowień naturalnych głównie sosny pospolitej. Nadleśnictwo Dąbrowa w ostatnich latach zintensyfikowało działania w kierunku uzyskania odnowień naturalnych głównie w drzewostanach sosnowych.

3.4 Selekcja i nasiennictwo

Zgodnie z ustawą o Leśnym Materiale Rozmnożeniowym z dnia 7 czerwca 2001 r. Nadleśnictwo Dąbrowa jest wpisane do Krajowego Rejestru Dostawców Leśnego Materiału Rozmnożeniowego pod numerem **RD/0307/04**.

Nadleśnictwo Dąbrowa posiada następującą bazę nasienną wg stanu na 30.06.2026r.

1.1.1 Drzewa mateczne (DM) - 3 szt.:

- So – 3 szt.

1.1.2 Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN) - 140,07 ha, w tym:

- Dbb – 10,76 ha,
- Dbs - 8,97 ha,
- So – 120,34 ha,

1.1.3 Źródła nasion (ZN)

- Jw – 1 stanowisko
- Kl – 1 stanowisko

- Lp – 1 stanowisko
- Gb – 1 stanowisko
- Czir – 2 stanowiska

3.5 Gospodarka szkółkarska.

Produkcja sadzonek prowadzona jest w Szkółce Leśnej Bojanowo, w oddziałach 9-i, 9-j, 10-j, 21-b, 21-d, 21-f, 22-a, 23-a. Powierzchnia ogólna szkółki wynosi 19,80 ha w tym powierzchnia produkcyjna 8,69 ha na 9 kwaterach.

Produkcja sadzonek drzew i krzewów prowadzona jest głównie na potrzeby własne oraz dla odbiorców zewnętrznych, w większości właścicieli lasów prywatnych.

Od 2026 roku Nadleśnictwo Dąbrowa rozpoczęło produkcję sadzonek także dla Nadleśnictwa Osie. Wielkość produkcji w znacznym stopniu uzależniona jest od ilości planowanych zadań gospodarczych.

Gatunki drzew i krzewów produkowane na szkółce leśnej to: So, Md, Św, Bk, Brz, Dbb, Dbs, Ol, Gb, Lp, Kl, Jw, Jb, Gr, Jrz, Ksz, Pgc.j., Głg, Róż.f, Róż.d, Śl.t.

Regularnie dla szkółki była sporządzana ekspertyza nawożeniowa.

Średnioroczna produkcja szkółkarska kształtowała się na poziomie:

- obsada (jednoroczne i wieloletki) - około 2,5 miliona sztuk sadzonek,
- obrót roczny (sadzunki wydawane ze szkółki) - ok. 1,5 mln. szt.
- produkcja na potrzeby własne – ok. 1,5 mln. szt.
- sprzedaż odbiorcom zewnętrznym – ok. 10 tys. szt.

3.6 Uprawy pochodne.

Nadleśnictwo Dąbrowa realizuje na bieżąco, w oparciu o wnioszek cięć rębnych plan zakładania upraw pochodnych zgodnie z istniejącym „Programem zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 — 2035 dla RDLP w Toruniu”. Na początku obowiązywania operatu w nadleśnictwie było 8 bloków upraw pochodnych, oraz uprawy pochodne rozproszone. Stan upraw pochodnych na dzień 01.01.2017 r. przedstawiał się następująco:

- stan upraw pochodnych ogółem – 317,87 ha
- rejestrowane uprawy w blokach – 271,71ha,
- rejestrowane uprawy poza blokami – 46,16 ha.

Skład gatunkowy upraw pochodnych (gatunki pochodne)- So 100%

Według stanu na 30.06.2026 r. nadleśnictwo posiada 8 bloków upraw pochodnych. w ciągu ostatniego dziesięciolecia uprawy pochodne powstawały w blokach jak i poza blokami.

Stan upraw pochodnych w blokach na 30.06.2026r, przedstawiał się następująco:

- stan upraw pochodnych ogółem – 408,05 ha
- rejestrowane uprawy w blokach – 358,78 ha
- rejestrowane uprawy poza blokami – 49,27 ha.

4 Wpływ wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

4.1 Wielkość zasobów drzewnych (na 1ha i całej powierzchni) według najważniejszych gatunków drzew w nadleśnictwie.

Gatunek	Stan na 01.01.2017r.					Stan na 01.01.2027r.					Różnica		
	ha	% ha	m ³	% m ³	m ³ /ha	ha	% ha	m ³	% m ³	m ³ /ha	% ha	% m ³	m ³ /ha
SO	15446,76	88,33%	3918547	90,10%	253,68	15094,92	86,53%	3903417	88,37%	258,59	-1,80%	-1,73%	4,91
SO.C	3,98	0,02%	273	0,01%	68,59	7,46	0,04%	398	0,01%	53,35	0,02%	0,00%	-15,24
MD	62,21	0,36%	9279	0,21%	149,16	82,34	0,47%	17072	0,39%	207,34	0,12%	0,17%	58,18
ŚW	68,20	0,39%	14785	0,34%	216,79	37,41	0,21%	8311	0,19%	222,16	-0,18%	-0,15%	5,37
DG	4,33	0,02%	1795	0,04%	414,55	57,17	0,33%	3389	0,08%	59,28	0,30%	0,04%	-355,27
BK	64,00	0,37%	12673	0,29%	198,02	99,55	0,57%	19884	0,45%	199,74	0,20%	0,16%	1,72
DB	974,23	5,57%	182176	4,19%	186,99	1246,88	7,15%	226643	5,13%	181,77	1,58%	0,94%	-5,23
DB.C	2,07	0,01%	415	0,01%	200,48	2,89	0,02%	800	0,02%	276,82	0,00%	0,01%	76,33
KL	0,52	0,00%	140	0,00%	269,23	1,19	0,01%	54	0,00%	45,38	0,00%	0,00%	-223,85
JW	2,05	0,01%	155	0,00%	75,61	2,36	0,01%	400	0,01%	169,49	0,00%	0,00%	93,88
JS	13,52	0,08%	2547	0,06%	188,39	10,78	0,06%	2530	0,06%	234,69	-0,02%	0,00%	46,31
GB	75,71	0,43%	28465	0,65%	375,97	80,19	0,46%	32390	0,73%	403,92	0,03%	0,08%	27,94
BRZ	271,37	1,55%	47444	1,09%	174,83	227,96	1,31%	45543	1,03%	199,79	-0,25%	-0,06%	24,95
OL	478,67	2,74%	125919	2,90%	263,06	475,88	2,73%	150787	3,41%	316,86	-0,01%	0,52%	53,80
OL.S	4,28	0,02%	515	0,01%	120,33	1,18	0,01%	250	0,01%	211,86	-0,02%	-0,01%	91,54
AK	1,95	0,01%	410	0,01%	210,26	1,43	0,01%	345	0,01%	241,26	0,00%	0,00%	31,00
OS	2,72	0,02%	620	0,01%	227,94	2,44	0,01%	665	0,02%	272,54	0,00%	0,00%	44,60
LP	11,84	0,07%	2913	0,07%	246,03	13,68	0,08%	4120	0,09%	301,17	0,01%	0,03%	55,14
	17488,41	100,00%	4349071,00	100,00%	248,68	17445,71	100,00%	4416998,00	100,00%	253,19			4,50

Porównując zasoby drzewne na przestrzeni dziesięciolecia zauważamy wyraźny spadek udziału sosny, dalej świerka oraz brzozy (regres dwóch ostatnich gatunków upatrujemy w deficycie wody).

Wzrasta wyraźnie udział gatunków liściastych takich jak Buk, Dąb oraz Grab. Wzrost powierzchniowy czasami nie idzie w parze z miąższościowym, co wynika w początkowej fazie intensyfikacji wprowadzania gatunków liściastych w miejsce iglastych.

4.2 Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodność z siedliskami leśnymi.

4.2.1 Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodności z siedliskami leśnymi – powierzchnie otwarte.

Tabela nr X Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu	Leśnie siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym		niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewianiu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	0,4 i mniej	
		powierzchnia - ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bśw		829,57	3,40		0,64							833,61
BMśw		172,81	1,77		5,31	1,12						181,01
LMśw		15,59			2,02	0,24						17,85
LMw					0,72	0,88						1,60
Lśw		1,35										1,35
Lw		0,95										0,95
Ogółem		1020,27	5,17		8,69	2,24						1036,37

W analizowanym okresie nie stwierdzono upraw niezgodnych ze składem pożądanym.

Uprawy częściowo zgodne to łącznie 10,93 ha – co stanowi 1,05% wszystkich upraw.

Uprawy zgodne ze składem pożądanym stanowią dominującą większość. Również te uprawy, które mają najwyższe zadrzewienie (1,0-0,9) dominują ilościowo.

4.2.2 Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodności z siedliskami leśnymi – powierzchnie po rębniach złożonych.

Tabela nr XI

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Nadleśnictwo DABROWA (12-04- - - -)

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BŚW	9170	SO	1,28	40,0	1 1
	BŚW		BK	1,78	62,2	1 2
	BMŚW		DB	37,20	31,8	1 1
	BMŚW		DB.B	159,97	34,1	1 2
	BMŚW		BK	30,98	39,5	1 2
	BMŚW		DB.S	13,99	31,0	1 2
	BMW		DB.B	3,49	30,0	1 2
	LMŚW		DB.S	63,78	40,6	1 2
	LMŚW		DB	29,18	48,6	1 2
	LMŚW		DB.B	53,68	37,6	2 2
	LMW		DB	3,33	30,0	2 2
	LŚW		JW	3,98	60,0	1 1
	LŚW		DB.B	1,24	40,0	2 2
	LŚW		DB	17,55	36,3	1 2
	LŚW		DB.S	42,40	39,0	1 2
	LŚW		DB.B	7,95	40,3	1 2
	LW		DB.S	1,97	50,0	2 2
	LW	91E0	DB.S	3,73	40,0	1 2
	OL		DB	0,83	30,0	1 1
Razem				478,31	37,3	1 2
KDO	BŚW	9190		1,33		
	BMŚW			49,29		
	BMŚW		BK	4,77	10,0	1 2
	BMŚW		ŚW	3,21	30,0	1 2
	BMŚW		BRZ	2,71	50,0	1 1
	LMŚW		DB.B	4,44	20,0	1 2
	LMŚW		DB	2,15	20,0	1 1
	LMŚW			19,07		
	LMŚW	9170	DB	4,94	60,0	1 2
	LŚW		DB.S	6,40	20,0	2 2
	LŚW		DB.S	2,05	20,0	2 2

Razem			100,36	8,7	1 2	
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW	3160	SO	3,78	100,0	1 2
	BMŚW		SO	568,57	96,7	1 1
	BMŚW		MD	1,71	100,0	1 1
	BMŚW		DG	11,83	92,2	1 2
	BMŚW		BK	14,56	85,4	1 2
	BMŚW		DB	84,73	59,7	1 1
	BMŚW		DB.B	23,13	35,5	1 1
	BMW		SO	4,53	100,0	2 1
	BMW		MD	2,67	90,0	1 2
	BMW		DB	2,28	30,0	1 2
	LMŚW		SO	180,84	97,1	1 1
	LMŚW		MD	9,28	94,3	1 1
	LMŚW		DG	26,35	96,9	1 2
	LMŚW		BK	15,61	98,5	1 1
	LMŚW		DB	247,36	86,7	1 1
	LMŚW		DB.S	5,34	47,6	1 1
	LMŚW		DB.B	1,03	30,0	1 1
	LMW		BK	1,28	100,0	1 2
	LMW		DB	4,04	65,4	1 1
	LŚW		DG	14,74	92,9	1 2
	LŚW		BK	14,88	83,2	1 2
	LŚW		DB	130,63	89,7	1 1
	LŚW		DB.S	4,98	100,0	1 1
	LŚW		DB.B	20,41	67,1	1 2
	LŚW		JW	1,04	70,0	1 2
	LW		BK	0,77	90,0	1 2
	LW		DB	19,35	84,4	1 1
	LW		DB.S	1,87	90,0	1 1
	LW		OL	1,25	90,0	1 2
	OLJ		DB	0,61	90,0	1 2
	OLJ		OL	7,26	83,1	1 1
	Lł		SO	0,92	90,0	1 2
	Lł		DB	3,90	90,0	1 2
	Lł		OL	3,98	90,9	1 1
Razem			1435,51	89,8	1 1	
Ogółem			1944,49	75,5	1 2	

Ocena	Powierzchnia manipulacyjna (ha)	Udział procentowy
11	1357,86	69,83%
12	513,43	26,40%
21	4,53	0,23%
22	68,67	3,53%
Suma końcowa	1944,49	100,00%

Rezultaty osiągnięte przez miniony okres PUL, oceniane na podstawie powyższych danych, są pozytywne.

Zwiększył się udział gatunków liściastych, co wpisuje się w trwającą przebudowę drzewostanów w dobie zmian klimatycznych i wyzwań obniżonego poziomu wód gruntowych.

Powstające uprawy w dominującej większości są zgodne ze składem pożądanym, a ich jakość jest bardzo wysoka.

Wzrosła też zasobność m³/hektar, co również należy interpretować jako racjonalne wykorzystanie zasobów drzewnych.

5 Stan sanitarny lasu i ochrona lasu

W minionym okresie mieliśmy do czynienia z kilkoma zjawiskami, które istotnie wpłynęły na kondycję zdrowotną drzewostanów:

- Gradacje szkodników pierwotnych – głównie brudnicy mniszki oraz borecznika
- Zamieranie drzewostanów świerkowych
- Pojawienie się kornika ostrozębego
- Incydenty wiatrolomów

Powyższe wynika w głównej mierze z zaburzenia stosunków wodnych i obniżenia poziomu wód gruntowych. Obserwujemy również długie okresy suszy – szczególnie w okresach wiosennych i wczesnowiosennych.

Na sile przybierają również gwałtowne i intensywne zjawiska:

- Gwałtowne wiatry i burze
- Ulewne deszcze
- Nagłe zmiany temperatur
- Pożary lasów

Teren leśnictwa Terespol poddany jest permanentnej presji szkodników wtórnych, których miejscem propagacji jest pobliski zakład celulozowy Mondi Świecie S.A.

Zestawienie pozyskanego posuszu w latach 2017-2026

Leśnictwo	Pozyskanie posuszu, wywrotów i złomów w roku [m³]										
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 (I-II kw.)	Razem
Bursztynowo	281	21	424	103	355	315	98	392	89	3	2080
Czersk Świecki	159	71	5	52	92	196	213	51	106	0	947
Dąbrowa	68	342	548	482	240	546	280	395	46	26	2971
Kotówka	265	66	283	18	126	221	93	85	8	12	1177
Kwiatki	118	55	155	74	133	508	108	507	56	99	1812
Rulewo	32	42	0	52	4	607	29	0	0	0	765
Bedlenki	570	409	797	671	1116	3869	1186	728	230	41	9616
Bojanowo	54	89	44	547	54	555	274	111	15	4	1745
Bzowo	196	102	164	157	187	516	360	180	131	91	2084
Grabowiec	126	397	373	460	1149	777	350	207	184	39	4064
Gródek	721	256	84	373	813	1170	455	515	240	94	4722
Mniszek	243	159	398	185	191	888	329	178	49	62	2682
Taszewo	1110	712	3284	928	408	1549	707	906	410	184	10197
Terespol	962	355	761	1112	137	2374	2007	166	51	22	7946
Razem posusz, wywroty i złomy	4903	3077	7321	5214	5004	14092	6487	4419	1614	677	52808

5.1 Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.

5.1.1 Szkody od zwierzyny

Szkody w uprawach, młodnikach i starszych drzewostanach spowodowane są głównie przez jeleniowate. Zgodnie z obowiązującą Instrukcją Ochrony Lasu nadleśnictwo wykonywało inwentaryzację szkód od ssaków w trzech fazach rozwojowych tj. uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych.

Z uwagi na zmianę IOL dane zestawiono dla dwóch okresów z odrębną metodyką raportowania.

Szkody od ssaków 2017-2023

Sprawca	Rok/hektary							Suma
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
BÓBR	6,72	7,02	3,41	7,13	3,57	3,35	5,63	36,83
DANIEL	116	90,8	77,8	68,1	76,1	90,2	103	622,4
DZIK				0,19			0,4	0,59
JELEŃ	199	136	142	90,2	119	116	96,9	898,9
ŁOŚ	1,8				0,3	0,8	0,3	3,2
SARNA	5,73	1,35	1,7	2,36	2,69	4,02	8,59	26,44
Suma	329	235	225	168	201	214	215	1588

Szkody od ssaków 2024-2026

Sprawca	Rok/hektary			Suma
	2024	2025	2026	
BÓBR	2,11	1,59	1,45	5,15
DANIEL	123,8	121	106	351,22
DZIK	0,2	0,92		1,12
JELEŃ	93,67	127	107	328,12
ŁOŚ	0,35	4,2	13,3	17,87
SARNA	28,58	14,1	14,8	57,39
ZAJĄC	0,28			0,28
Suma końcowa	248,99	269	243	761,15

Szkody od ssaków 2017-2023

rok/sprawca	21-40%	>40%	SUMA
2017	290,7	38,8	329,43
BÓBR	3,02	3,7	6,72
DANIEL	93,92	22,2	116,13
JELEŃ	186,2	12,9	199,05
ŁOŚ	1,8		1,8
SARNA	5,73		5,73
2018	206,8	28,3	235,03
BÓBR	2,52	4,5	7,02
DANIEL	84,48	6,27	90,75
JELEŃ	118,4	17,5	135,91
SARNA	1,35		1,35
2019	196,9	28,2	225,1
BÓBR	2,5	0,91	3,41
DANIEL	69,06	8,75	77,81
JELEŃ	123,6	18,6	142,18
SARNA	1,7		1,7
2020	150,1	17,9	167,98
BÓBR	4,41	2,72	7,13
DANIEL	63,62	4,5	68,12
DZIK	0,12	0,07	0,19
JELEŃ	79,63	10,6	90,18
SARNA	2,3	0,06	2,36
2021	176	25,4	201,4
BÓBR	1,94	1,63	3,57

DANIEL	64,62	11,5	76,13
JELEŃ	106,4	12,3	118,71
ŁOŚ	0,3		0,3
SARNA	2,69		2,69
2022	197,5	16,8	214,31
BÓBR	0,95	2,4	3,35
DANIEL	84,52	5,7	90,22
JELEŃ	107,3	8,61	115,92
ŁOŚ	0,8		0,8
SARNA	3,95	0,07	4,02
2023	182,5	32,6	215,09
BÓBR	2,8	2,83	5,63
DANIEL	86,97	16,3	103,27
DZIK	0,4		0,4
JELEŃ	84,46	12,4	96,9
ŁOŚ	0,3		0,3
SARNA	7,59	1	8,59
Suma końcowa	1400	188	1588,34

Szkody od ssaków 2024-2026

Rok/sprawca	11-30%	31-60%	>60%	SUMA
2024	134,9	94,46	19,6	249
BÓBR	1,06	0,6	0,45	2,11
DANIEL	50,96	63,91	8,93	123,8
DZIK	0,05		0,15	0,2
JELEŃ	59,36	24,51	9,8	93,67
ŁOŚ		0,35		0,35
SARNA	23,49	5,09		28,58
ZAJĄC			0,28	0,28
2025	131	117,3	20,9	269,1
BÓBR	0,8	0,4	0,39	1,59
DANIEL	34,33	75	11,8	121,2
DZIK	0,4	0,1	0,42	0,92
JELEŃ	83,41	37,35	6,45	127,2
ŁOŚ	2,6	1,6		4,2
SARNA	9,44	2,81	1,8	14,05
2026	112,6	111,9	18,5	243
BÓBR	0,15	0,15	1,15	1,45
DANIEL	27,47	73,61	5,17	106,3
JELEŃ	65,13	29,98	12,1	107,2
ŁOŚ	13,32			13,32
SARNA	6,54	8,17	0,05	14,76
Suma końcowa	378,5	323,6	59	761,2

Szkody od ssaków 2017-2023

Faza rozwojowa/sprawca	21-40% (ha)	>40% (ha)	SUMA (ha)
DSTAN	8,4	10,05	18,45
BÓBR	7,9	10,05	17,95
JELEŃ	0,5		0,5
MŁOD	738,75	60,38	799,13
BÓBR	7,84	7,79	15,63
DANIEL	113,55	5,44	118,99
JELEŃ	615,86	47,09	662,95
ŁOŚ	1,4		1,4
SARNA	0,1	0,06	0,16
UPR	653,25	117,51	770,76
BÓBR	2,4	0,85	3,25
DANIEL	433,64	69,8	503,44
DZIK	0,52	0,07	0,59
JELEŃ	189,68	45,72	235,4
ŁOŚ	1,8		1,8
SARNA	25,21	1,07	26,28
Suma końcowa	1400,4	187,94	1588,34

Szkody od ssaków 2024-2026

Faza rozwojowa/sprawca	11-30% (ha)	31-60% (ha)	>60% (ha)	SUMA (ha)
DSTAN	0,05	0,1	0,27	0,42
BÓBR	0,05	0,1	0,27	0,42
MŁOD	212,29	166,08	4,54	382,91
BÓBR	1,76	1,05	1,57	4,38
DANIEL	41,13	83,63	0,3	125,06
JELEŃ	157,79	76,99	2,67	237,45
ŁOŚ	11,36	1,95		13,31
SARNA	0,25	2,46		2,71
UPR	166,17	157,45	54,2	377,82
BÓBR	0,2		0,15	0,35
DANIEL	71,63	128,89	25,64	226,16
DZIK	0,45	0,1	0,57	1,12
JELEŃ	50,11	14,85	25,71	90,67
ŁOŚ	4,56			4,56
SARNA	39,22	13,61	1,85	54,68
ZAJĄC			0,28	0,28
Suma końcowa	378,51	323,63	59,01	761,15

Ochrona lasu przed zwierzyną polegała głównie na grodzeniu upraw oraz wykładaniu drzew zgryzowych w okresie jesienno-zimowym w ramach cięć przedrębnych.

W celu ograniczenia szkód od bobrów nadleśnictwo stosowało zabezpieczanie pojedynczych drzew siatką leśną.

W celu poprawy naturalnych warunków bytowania zwierzyny nadleśnictwo wprowadza w uprawach leśnych gatunki biocenotyczne stanowiące bazę żerową oraz osłonę, również wierzby.

W ostatnich latach zintensyfikowane zostały prace mające na celu demontaż grodzień upraw sosnowych oraz innych grodzień niespełniających już funkcji ochronnych.

Powierzchnia grodzonych upraw wg stanu na dzień 30.06.2026 roku wyniosła 355,34 ha.

Nadzór nad prawidłową gospodarką łowiecką oraz utrzymanie racjonalnego poziomu zwierzyny łownej znacząco wpływa na jakość upraw, młodników oraz drzewostanów. Znaczący wpływ na poziom zwierzyny łownej i tym samym poziom szkód przez nią powodowanych ma wzrost populacji wilków. W analizowanym okresie liczebność wilków wyraźnie wzrosła. Mimo wyraźnego spadku liczebności zwierzyny płowej nie zaobserwowaliśmy wyraźnego spadku szkód przez nią wyrządzanych. Przyczynę tego stanu rzeczy upatrujemy w programach rozgrodzeniowych (RDLP w Toruniu oraz IBL), które faktycznie udostępniły bazę żerową dla omawianych gatunków. Spadł natomiast rozmiar szkód wyrządzanych przez bobry, których liczebność spadła – prawdopodobnie z powodu działalności wilka.

Ilość rozgrodzeń oraz zbudowanych ogrodzeń upraw leśnych.

rok	ilość w ha rozgrodzeń	ilość w hm rozgrodzeń	ilość nowych grodzień ha.	Bilans (ogrodzone - rozgrodzone) ha	ilość nowych grodzień hm.	Bilans (ogrodzone - rozgrodzone) hm
2017	48,67	322,20	55,62	6,95	401,08	78,88
2018	86,24	620,49	100,44	14,20	546,47	-74,02
2019	42,48	297,49	86,6	44,12	505,13	207,64
2020	80,45	582,98	75,17	-5,28	414,08	-168,90
2021	120,83	793,2	25,19	-95,64	190,23	-602,97
2022	115,00	807,23	29,11	-85,89	215,37	-591,86
2023	141,10	945,83	16,92	-124,18	119,12	-826,71
2024	68,55	450,21	28,17	-40,38	188,8	-261,41
2025	18,84	118,51	14,94	-3,90	100,86	-17,65
2026	25,62	194,88	16,72	-8,90	129,53	-65,35
				-298,90		-2322,35

Nadleśnictwo Dąbrowa, podobnie jak inne nadleśnictwa RDLP w Toruniu, objęte zostało programem ograniczania stosowania ogrodzeń upraw leśnych.

Powyższe usankcjonowane zostało poprzez:

- Odstąpienie od wykonywania grodzień sosny: pismo RDLP w Toruniu z dnia 20.09.2021 r. o zn. spr.: ZO.7331.4.2021.
- Decyzja nr 2/2022 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu z dnia 19.01.2022 r. dotycząca wprowadzenia do stosowania „Wytycznych w sprawie zabezpieczania drzewostanów przed zwierzyną w nadleśnictwach podległych RDLP w Toruniu”.

Główne cele decyzji:

- zakaz wykonywania wielkopowierzchniowych grodzień np. całych wydzieleni, dopuszczalne grodzenie pojedynczych gniazd, aby nie ograniczać szlaków migracyjnych zwierzyny;
- dopuszcza się grodzenie gatunków liściastych oraz utrzymywanie grodzień do momentu osiągnięcia 1,5-2 m wysokości uprawy, możliwość grodzenia cennych domieszek gat. iglastych np. Md, Jd, Dg w uzasadnionych przypadkach;
- zwiększenie udziału upraw z wykorzystaniem odnowień naturalnych;
- konieczność wykładania drzew zgryzowych na pozycjach cięć przedrębnych w okresie jesienno-zimowym;
- rozgradzanie upraw So oraz grodzień niespełniających już swoich funkcji.

Ponadto Nadleśnictwo Dąbrowa objęte zostało pracą badawczą IBL:

„Określenie wpływu grodzień przed zwierzyną na zachowania pokarmowe jeleniowatych i ich presję na ekosystem leśny”.

Program prowadzony jest na podstawie umowy nr EO.271.3.4.2021 z dnia 27 stycznia 2021 r., zawarta pomiędzy Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych a Instytutem Badawczym Leśnictwa

Praca badawcza została rozpoczęta w roku 2021 - przygotowanie dokumentów, opracowanie metodyki, w roku 2022 przystąpiono do prac terenowych. Zakończenie badań pierwotnie miało nastąpić w 2025 roku.

Główne założenia programu:

- na uprawach nie może stosować grodzień oraz żadnych innych rodzajów zabezpieczeń drzew przed zwierzyną (chemicznych bądź mechanicznych).
- Nie może także stosować poprawek.

Wydzielenia leśne objęte programem

Obręb Dąbrowa (niegrodzony):

- 12-04-1-01-59 -d -00
- 12-04-1-01-64 -b -01
- 12-04-1-02-143 -b -01
- 12-04-1-02-105 -a -01
- 12-04-1-03-191 -i -00
- 12-04-1-04-123 -i -01
- 12-04-1-04-180 -d -00
- 12-04-1-05-8 -c -01
- 12-04-1-05-58 -c -00
- 12-04-1-06-262 -h -00

Obręb Laskowice (uprawy wytypowane do niegrodzenia):

- 12-04-2-07-312 -a -00
- 12-04-2-08-22 -h -00
- 12-04-2-09-17 -h -00
- 12-04-2-09-7 -c -00
- 12-04-2-09-79 -h -00
- 12-04-2-10-188 -f -00
- 12-04-2-10-191 -h -00
- 12-04-2-12-166A -i -00
- 12-04-2-12-181 -c -00
- 12-04-2-14-359 -l -00
- 12-04-2-11-298 -h -00

Wnioski IBL po 2 latach badań:

- w LKP Bory Tucholskie wiosną 2024 r., w przeciwieństwie do roku 2023 na obrębach grodzonych i niegrodzonych obserwowano podobną presję jeleniowatych na sadzonki i siewki drzew;
- w roku 2024, w porównaniu do roku 2023, wzrosła presja jeleniowatych na młode drzewka;
- w 2023 jak i 2024 r. najwyższe wskaźniki presji jeleniowatych zanotowano w Nadleśnictwie Dąbrowa na obrębie grodzonym Laskowice;
- w porównaniu do 2023 r., w roku 2024 zaobserwowano wzrost presji zwierzyny na dęby, spadek presji na brzozy i na buki na obrębie niegrodzonym;
- stwierdzono zależność pomiędzy poziomem zgryzania przez jeleniowate, powierzchnia upraw, a obecnością grodzień. w przypadku obrębów niegrodzonych proporcja zgryzień wzrastała wraz z wielkością upraw o prawie 30%. Natomiast na obrębach grodzonych presja jeleniowatych była stała niezależnie od pow. uprawy;
- w przypadku sadzonek dębu i buka na obrębach grodzonych, w 2024 r. stwierdzono redukcję ich wysokości.

DGLP w dniu 19.05.2025 r. podpisała aneks do umowy z IBL przedłużający czas trwania usług badawczej do 31.12.2028 roku.

5.1.2 Szkody od owadów

Szkodniki pierwotne

Szczególne znaczenie wśród szkodników pierwotnych w Nadleśnictwie Dąbrowa mają brudnica mniszka oraz boreczniki. W związku z występowaniem wyżej wymienionych gatunków występowała konieczność wykonywania ratowniczych zabiegów agrolotniczych.

ROK 2018: 1014,76 ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: Dimilin

ROK 2019: 3462,64 ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: Dimilin

ROK 2022: 2212,50 ha, szkodnik: borecznik sosnowy, środek: Mospilan

ROK 2023: 302,73 ha, szkodnik: borecznik sosnowy, środek: Mospilan

ROK 2024: 1 pole zabiegowe- 462,15 ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: Foray 76b

2 pole zabiegowe- 240,72 ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: **Kestrel**

(wykonywane doświadczenie IBL- preparat Kestrel doświadczenie i porównawczy do niego Foray)

preparat Kestrel 200 SL: dawka 0,2 litra + 1 litr Ikar 95 EC + 1,8 litra wody na 1 ha. Razem ciecz robocza 3 litry/ha).

Skuteczność Kestrel 58 %, skuteczność Foray 82%.

ROK 2025: 4543,57 ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: Foray 76b

ROK 2026: 1711,60ha, szkodnik: brudnica mniszka, środek: **Confirm** – 99% skuteczności

Zwalczanie środkiem Confirm prowadzone było w ramach opracowania przez IBL kwalifikacji tego środka jako dopuszczalnego do stosowania w leśnictwie.

Występowanie oraz zwalczanie szkodników pierwotnych sosny

Gatunek	Występowanie szkodników w kolejnych latach występowanie/zwalczanie [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Boreczniki	90,38	0	741,84	0	35,08	2978,62	665,12	0	0	0
	0		0		0	2212,50	302,73			
Brudnica mniszka	438,53	2078,54	5782,11	0	0	0	1397,43	1747,03	4830,92	4289,58
	0	1014,76	3462,64				0	702,87	4543,57	1711,60
Strzygonia choinówka	33,53	204,42	122,47	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0							

W 2025 roku ZOL zalecił założenie w Leśnictwie Kotówka 2 Punktów Obserwacji brudnicy mniszki.

Lokalizacje:

12-4-1-04-123-a – Bśw, so 76 lat, poza polem zabiegowym w 2024 roku – stosy

12-4-1-04-177-i – Bśw, so 37 lat, w polu zabiegowym w 2024 roku – stosy

12-4-1-04-95-i - Bśw, so 65 lat, poza polem zabiegowym w 2024 roku – lepy

12-4-1-04-176-b – Bśw, so 67 lat, w polu zabiegowym w 2024 roku – lepy

W 2026 roku także powstał Punkt Obserwacji brudnicy mniszki w L. Kotówka. Ustalono prowadzenie obserwacji na stosach kontrolnych (w kształcie stożka) w oddz. 93-b-00 oraz wyznaczono 10 szt. drzew lepowych zlokalizowanych w starszym drzewostanie, oddz. 93-a-99.

Szkodniki wtórne

Ze szkodników wtórnych największe potencjalne zagrożenie występuje ze strony przypłaszczka granatka, kornika drukarza, kornika ostrozębnego oraz cetyńców.

Walka ze szkodnikami wtórnymi w Nadleśnictwie Dąbrowa polegała na wykładaniu pułapek feromonowych, wyznaczaniu drzew trocinkowych oraz terminowym wywozie zasiedlonego drewna z lasu.

Inne szkodniki owadzie występujące w Nadleśnictwie Dąbrowa występowały w ilościach, które nie powodowały szkód mających duże znaczenie gospodarcze.

W celu zwiększenia biologicznej odporności drzewostanów Nadleśnictwo Dąbrowa dąży do zwiększenia bioróżnorodności lasów i poprawy warunków bytowania pożytecznych organizmów będących naturalnym czynnikiem limitującym rozwój organizmów szkodliwych.

Powyższe realizowane jest poprzez zostawianie biogrup – kępy starodrzewu na powierzchniach użytkowanych rębnie oraz zakładanie ognisk biocenotycznych w uprawach. Ponadto Nadleśnictwo prowadzi zimowe dokarmianie ptaków oraz wywiesza i czyści budki lęgowe oraz chroni drzewa dziuplaste.

Występowanie szkodników wtórnych

Gatunek	Występowanie szkodników wtórnych [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kornik drukarz	86,06	70,75	188,81	61,18	130,13	119,74	13,20	132,72	105,53	0
Kornik ostrozębny	1,42	0	27,09	20,44	1,40	0	0,03	0	0	0
Przyplaszczek granatek	234,84	232,32	293,69	130,87	125,83	188,30	2,29	195,98	120,55	0
Cetyńce	210,14	162,34	0	55,49	186,72	399,52	75,07	0	0	0

5.1.3 Prace badawcze na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa

Nadleśnictwo Dąbrowa oprócz stosowania testowych środków zwalczania szkodników pierwotnych uczestniczy również w pracy badawczej wykorzystania pułapek świetlnych do monitoringu występowania brudnicy mniszki.

W sierpniu 2025 roku do Nadleśnictwa Dąbrowa zgłosił się prof. Robert Kuźmiński i dr Artur Chrzanowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w celu wykonania badań nad możliwością wykorzystania pułapki świetlnej do monitoringu foliofagów sosny (eksperymentalnego wystawienia pułapek świetlnych na brudnicę mniszkę).

Metodyka: Częstotliwość dostosowana do częstotliwości kontroli samców w pułapkach feromonowych, czyli raz na 3 dni. Zbiór motyli z pułapki do kopert, z wpisaną lokalizacją pułapki oraz data zebrania materiału.

- Bursztynowo: - 76-c-99; - 76-d-98
- Kotówka: - 93-a-99

Uczestniczymy również w temacie badawczym pt. „Opracowanie skutecznych strategii monitorowania drzewostanów sosnowych pod kątem wczesnego wykrywania kwarantannowego nicienia – węgorka sosnowca (*Bursaphelenchus xylophilus*), w warunkach aktualnie zachodzących zmian klimatycznych.”

W ramach projektu wytypowano 10 lokalizacji, które objęto stałym monitoringiem występowania dorosłych postaci żerdzianki (wektor przenoszący kwarantannowego nicienia-węgorka sosnowca), w tym jedną w RDLP w Toruniu na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa w leśnictwie Terespol w sąsiedztwie zakładu papierniczego w Świeciu.

Monitoring realizowany jest na powierzchni zlokalizowanej w Leśnictwie Terespol, w oddziałach 369–373, bezpośrednio przy zakładach papierniczych w Świeciu.

Kontrolę pułapek wykładanych przez nadleśnictwa w połowie czerwca wykonują pracownicy WIORIN z częstotliwością co ok. 2 tygodnie, a pobrane próby są przekazywane do Referencyjnego Laboratorium Fitosanitarne GIORIN w Toruniu.

W związku z powyższym utworzono punkt kontrolny i objęto go stałym monitoringiem wg. wytycznych zawartych w piśmie DGLP.

Na terenie nadleśnictwa zaobserwowano pojawienie się opaślika sosnowca. Miejsca jego występowania stały się obiektem badań IBL.

W 2024 roku zaczęły pojawiać się zgłoszenia od leśniczych dot. szkód od opaślika sosnowca w Leśnictwie Bursztynowo, Czersk Świecki, Dąbrowa, Kotówka oraz Kwiatki.

Odnotowane szkody od opaślika sosnowca w kartach ewidencyjnych drzewostanów:

- rok 2024: 185,99 ha
- rok 2025: 56,17 ha.

Uszkodzenia pędów wierzchołkowych, miejscami całych okółków wierzchołkowych na uprawach a także w sąsiadujących młodnikach. ZOL zleca obserwację owada poprzez opaski lepowe.

W 2026 roku podczas ścinki drzew w celu oceny skuteczności zabiegu agrolotniczego zwalczania brudnicy mniszki ZOL zauważa duże ilości opaślika na ściętych drzewach oraz stwierdza na uprawie przylegającej pierwsze żery. Określono więc, że w nadleśnictwie występuje generacja 2-letnia opaślika.

W 2026 roku Nadleśnictwo Dąbrowa rozpoczyna współpracę z Instytutem Badawczym Leśnictwa w ramach projektu „Opracowanie strategii monitorowania, prognozowania i zwalczania opaślika sosnowca (*Barbitistes constrictus* Br.) w drzewostanach sosnowych silnie zagrożonych, w warunkach zachodzących zmian klimatycznych.” w ramach badań IBL założyło w nadleśnictwie 5 powierzchni monitoringu regeneracji upraw uszkodzonych przez opaślika. Monitoring zaplanowany jest na okres 4 lat.

5.1.4 Szkody od grzybów.

Największe zagrożenie występowało ze strony huby korzeni.

Istotne i występujące na znacznych powierzchniach negatywne zjawiska to zamieranie jesionu oraz zamieranie olszy.

Pozostałe zagrożenia występowały incydentalnie bądź na ograniczonej powierzchni.

Przyczyna	Powierzchnia występowania szkód w poszczególnych latach [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Huba korzeni	288,79	153,94	395,38	388,35	474,30	210,62	0	210,62	201,62	0
Huba sosny	4,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mączniak dębu	31,69	0	0	6,35	0	5,13	0	5,13	0	0
Zamieranie jesionu	11,90	11,11	8,35	7,55	5,07	11,84	8,88	5,65	2,70	0
Zamieranie olszy	9,50	3,70	3,82	6,50	6,50	13,00	21,58	195,00	19,50	0
Opieńkowa zgnilizna korzeni	0	0	0	1	3,20	6,40	0	0	0	0
Zamieranie pędów sosny	0	0	0	0	0	2,26	0	18,17	0	0
Osutka sosny	10,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.2 Szkody abiotyczne

W 2021 roku w wyniku wystąpienia gwałtownych burz z silnymi podmuchami wiatru w Leśnictwie Bedlenki odnotowano 46,17 ha szkód od wiatru.

W 2022 oraz 2024 roku na przełomie lutego i marca w wyniku silnych wichur w Leśnictwie Kwiatki wystąpiły szkody od wiatru na łącznej powierzchni 2,30 ha.

W 2021 roku w skutek intensywnych opadów mokrego śniegu w Nadleśnictwie Dąbrowa wystąpiły szkody od okiści na powierzchni 181,81 ha. Szkody te zostały stwierdzone w 6 leśnictwach. Bursztynowo (1,21 ha), Czersk Świecki (0,30 ha), Kwiatki (1,25 ha), Rulewo (178,94 ha), Bzowo (0,05 ha) oraz Mniszek (0,06 ha). Największa powierzchnia szkód została odnotowana w Leśnictwie Rulewo- 178,94 ha. W 2024 roku w Leśnictwie Mniszek również zostały odnotowane niewielkie szkody od okiści na powierzchni 0,20 ha.

W roku 2023 nie odnotowaliśmy żadnej z omawianych kategorii uszkodzeń.

	rok/ha									
Przyczyna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2024	2025	2026	Suma
Grad							18,17			18,17
Obniżenie poziomu wód, susza		16,49	18	25,48			6,35	0,68	3,84	70,84
Podtopienia i zalania	0,35						0,1			0,45
Śnieg					181,81		0,2			182,01
Wiatr					46,17	1,15	1,15			48,47
Zmrożenia, zwarzenia		12,12	185,41	2,08		90,97	177,67	482,26	2,84	953,35
Suma końcowa	0,35	28,61	203,41	27,56	227,98	92,12	203,64	482,94	6,68	1273,29

5.3 Szkody spowodowane przez pożary

Nadleśnictwo Dąbrowa to w większości drzewostany iglaste z głównym udziałem sosny zwyczajnej, w których występują warunki klimatyczno-pogodowe zwiększające podatność na powstawanie oraz późniejsze rozprzestrzenianie się pożarów. Lokalizacja nadleśnictwa, która charakteryzuje się dużym zagęszczeniem obiektów liniowej infrastruktury energetycznej, kolejowej i drogowej oraz obecność zakładów przemysłowych i militarnych dodatkowo zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia pożarów lasu. Najistotniejsze w tym aspekcie są:

linie kolejowe: 131 (Chorzów Batory – Tczew); 208 (Działdowo – Chojnice); 215 (Laskowice Pomorskie – Bąk) oraz 847 (Konopat – Bocznica zakładu celulozowego);

Autostrada A1 z węzłem Nowe Marzy, droga ekspresowa S5, drogi wojewódzkie nr 91 i 272 oraz drogi powiatowe;

Kompleks przemysłowy zakładu celulozowego Mondi;

Kompleks poligonu wojskowego - placu ćwiczeń Centrum Szkolenia Logistyki w Grupie.

Wszystko w/w oraz ilość pożarów z którymi nadleśnictwo musiało się zmierzyć, spowodowało, że Nadleśnictwo Dąbrowa zostało zaliczone do I Kategorii Zagrożenia Pożarowego Lasu (KZP). KZP determinuje ogół obowiązków dla nadleśnictwa, w tym utworzenie odpowiedniej infrastruktury przeciwpożarowej, na którą składają się min:

- Punkt alarmowo-dyspozycyjny w siedzibie nadleśnictwa

- sieć stałej obserwacji naziemnej – prowadzona z 4 dostrzegalni pożarowych z systemem kamer (Bursztynowo, Dąbrowa, Wilcze Błota, Bedlenki)
- meteorologiczny punkt pomiarowy w L-ctwie Kotówka oraz punkt poboru ściółki do celów określenia stopnia zagrożenia pożarowego
- dojazdy pożarowe
- sieć zaopatrzenia wodnego – w celu spełnienia warunków wynikających z przepisów prawa na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa stworzono sieć punktów czerpania wody – 19 szt. oraz nadleśnictwo korzysta z jednego punktu zlokalizowanego na terenie sąsiedniego Nadleśnictwa Osie.
- Lądowisko operacyjne w Leśnictwie Kotówka

Baza sprzętu przeciwpożarowego wyposażona zgodnie z poniższą tabelą:

Lp.	Adres lokalizacji sprzętu	Leśnictwo	Adres leśny	Lokalizacja w WGS`84	Rodzaj sprzętu								Uwagi
					Lekki samochód terenowy z modulem	hydronetki [szt.]	tłumice [szt.]	szpadle [szt.]	środek pianotwórczy [dm³]	pilarka [szt.]	pług [szt.]	inne [szt.]	
1	Siedziba Nadleśnictwa Dąbrowa ul. Leśna 25 ; 86-131 Jeżewo	Dąbrowa	12-04-1-03-210-m -00	53.527500 N 18.505000E	1	12	25	30	50	1	2	beczkowóz z możliwości podawania wody o poj. 9m3	Tłumice (14 szt) w każdym L-ctwie
												tablice kierunkowe "do pożaru" 15 szt.	Hydronetki w bazie głównej i leśnictwach.
												Motopompa Honda PTX – 1szt.	
2	Wiatra przy siedzibie Leśnictwa Kotówka	Kotówka	12-04-1-04-153-i-00	53.564167 N 18.502778 E				5				Węże tłoczne W52 - komplet	Baza pomocnicza do obsługi Lądowiska w Kotówce
												Motopompa subaru - 1 szt.	

Ponadto w nadleśnictwie prowadzone są działania prewencyjne mające na celu ograniczenie ilości zdarzeń potencjalnie niebezpiecznych, przy czym całkowite ich wyeliminowanie jest praktycznie niemożliwe. Co roku na obszarze lasów zarządzanych przez Nadleśnictwa Dąbrowa dochodzi do pożarów lasu, w większości pożarów pokrywy gleby ale także pożarów całkowitych drzewostanu.

W okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2026 roku w Nadleśnictwie Dąbrowa odnotowano 58 pożarów o łącznej powierzchni 43,19 ha. Średnia pojedynczego pożaru wyniosła aż ~0,75 ha, co jest efektem dużego pożaru w Leśnictwie Taszewo, będącego skutkiem silnych wiatrów, które uszkodziły sieć elektro-energetyczną. Drugi co do wielkości pożar miał miejsce w Leśnictwie Bzowo w roku 2024, który był efektem podpalenia uprawy leśnej przez dzieci. Pozostałe pożary zostały zakwalifikowane do kategorii małe lub ugaszone w zarodku. Poniżej podział pożarów ze względu na ich wielkość:

- katastrofalne – nie wystąpiły
- bardzo duże – nie wystąpiły
- duże – 1 pożar
- średnie – 1 pożar
- małe – 29 pożarów
- ugaszone w zarodku – 27 pożarów

Szczegółowa charakterystyka pożarowa w nadleśnictwie przedstawiona została w tabeli poniżej.

Rok	Pożary		Przyczyna powstania pożaru					
	Liczba	Pow.	NIEZNANA	WYPADEK		PODPALENIE	DZIECI - PODPALENIE	POWTÓRNY ZAPŁON
				ENERGIA	OBIEKTY ŻARZĄCE			
1	2	3	4	5				8
2017	2	0,03	1			1		
2018	8	1,04	7	1				
2019	13	<u>35,08</u>	3	<u>5</u>		5		
2020	3	0,34	1			2		
2021	3	0,28				3		
2022	6	1,31		3		3		
2023	9	0,38				9		
2024	3	<u>3,74</u>				1	<u>1</u>	1
2025	9	0,96	1	1	2	4	1	
2026	2	0,03				2		
SUMA	58	43,19	13	10	2	30	2	1

Za większością pożarów, które powstały na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa stoi człowiek, który działał celowo lub też z przypadku. Ponad 50% pożarów to podpalenia, przy czym należy zauważyć, że działania człowieka mogą znajdować się w również w drugiej co do ilości kategorii tj. „przyczyna nieznana”, tym samym zwiększa się jeszcze wpływ człowieka na sytuację pożarową w nadleśnictwie.

6 Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne to przede wszystkim pozyskiwanie choinek/stroiszu świerkowego oraz gospodarka łowiecka.

Sprzedaż choinek 2017-2026	
rok	Ilość (szt.)
2017	59
2018	217
2019	360
2020	328
2021	603
2022	974
2023	968
2024	629
2025	435
2026	0
4573	

Plantacje choinkow w nadleśnictwie - stan na 30.06.2026r.				
Adres leśny	Rodz. uż. grunt.	Gr. rodz. pow.	Rj pow.	Pow.
12-04-1-03-210 -n -00	R	R INNE	PL CH-R	1,01
12-04-2-07-307 -c -02	R	R INNE	PL CH-R	0,40
12-04-2-13-152 -j -00	Ps	PS	PL CH-PS	0,10
Razem powierzchnia:				1,51

6.1 Gospodarka łowiecka

W trakcie obowiązywania PUL na lata 2017 - 2026 obowiązywał Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2007 – 2017 i 2017-2027. W wyniku zmiany z dniem 18 lutego 2021 r. Uchwały sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie podziału województwa kujawsko-pomorskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii opracowano nowy Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2023-2033. Grunty Nadleśnictwa Dąbrowa wchodzą w skład Rejonu Hodowlanego nr 3 „Bory Tucholskie Wschodnie”. Koordynatorem tego rejonu jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Dąbrowa.

Dane obwodów łowieckich zarządzanych lub nadzorowanych przez Nadleśnictwo Dąbrowa przedstawia tabela poniżej.

Lp.	Nr obwodu	Nazwa Koła Łowieckiego	Pow. leśna	Pow. nieleśna	Pow. ogółem	Rodzaj obwodu	Kategoria obwodu
1	27	WKŁ nr 239 "Sokół"	1 740	2 387	4 127	Leśny	dobra
2	28	WKŁ nr 290 „Wiarus"	2 315	909	3 224	Leśny	bardzo dobra
3	40	WKŁ nr 261 „Orzeł"	3 235	1 946	5 181	Leśny	bardzo dobra
4	42	KŁ nr 2 „Przepiórka"	1 653	2 061	3 714	Leśny	bardzo dobra
5	26	KŁ nr 41 „Bażant"	544	4 382	4 936	Polny	słaba
6	39	KŁ nr 43 „Pomorski Klub Myśliwski"	1 399	3 517	4 916	Polny	słaba
7	41	WKŁ nr 254 „Jenot"	331	5 220	5 551	Polny	słaba
8	52	KŁ nr 94 „Cis"	1 738	5 169	6 907	Polny	słaba
9	69	KŁ nr 74 „Ponowa"	667	7 412	8 079	Polny	słaba
	Razem obwody dzierżawione		13 632	33 003	46 635		
10	17	OHZ Dąbrowa	9 943	1 191	11 134	Leśny	bardzo dobra
	Ogółem		23 575	34 194	57 769		

Nadleśnictwo Dąbrowa nadzoruje gospodarkę łowiecką w 9 obwodach wydzierżawionych przez 9 kół łowieckich, a także prowadzi gospodarkę łowiecką na terenie obwodu łowieckiego nr 17 (wyłączonego z dzierżawy), stanowiącego OHZ Dąbrowa. Według najnowszej kategoryzacji obwody łowieckie nr 17, 28, 40, 42 zostały zaliczone do kategorii „bardzo dobry”, obwód nr 27 zaliczono do kategorii obwodów „dobrych”, natomiast obwody nr 26, 39, 41, 52 i 69 do kategorii obwodów „słabych”. Średni, procentowy udział powierzchni leśnej dla obwodu łowieckiego na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa wynosi 41%. Obwody łowieckie zajmują powierzchnię ogółem 57 769 ha, w tym pow. leśną 23 575 ha. Podstawowe gatunki łowne w przedmiotowych obwodach łowieckich to jeleń, daniel, sarna oraz dzik, wśród zwierzyny drobnej lis, borsuk, zając szarak, kuny, ptactwo łowne.

Inwentaryzacja zwierzyny - 2017 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	33	44	138	25	38	8	210
2		28	WKŁ Wiarus	33	75	125	18	25	10	40
3		40	WKŁ Orzeł	53	90	250	20	50	10	200
4		42	KŁ Przepiórka	45	24	175	30	25	8	20
5	polny	26	KŁ Bażant	6	0	180	16	50	10	250
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	22	22	220	20	50	3	260
7		41	WKŁ Jenot	5	7	115	20	40	6	16
8		52	KŁ Cis	25	13	205	28	33	12	320
9		69	KŁ Ponowa	9	0	235	30	35	20	75
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	150	600	150	40	40	10	100
RAZEM				381	875	####	247	##	97	1 491

Inwentaryzacja zwierzyny - 2018 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	48	62	130	8	42	6	214
2		28	WKŁ Wiarus	54	106	156	6	26	11	55
3		40	WKŁ Orzeł	69	115	230	5	50	10	200
4		42	KŁ Przepiórka	48	28	175	8	25	8	15
5	polny	26	KŁ Bażant	12	0	180	12	45	8	250
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	24	8	210	10	25	2	160
7		41	WKŁ Jenot	8	8	96	6	40	8	20
8		52	KŁ Cis	30	20	215	10	50	10	340
9		69	KŁ Ponowa	7	7	215	10	35	15	80
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	220	600	150	18	40	10	70
RAZEM				520	954	####	93	##	88	1 404

Inwentaryzacja zwierzyny - 2019 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	44	40	138	12	36	6	210
2		28	WKŁ Wiarus	49	104	140	6	24	10	70
3		40	WKŁ Orzeł	69	117	150	5	50	10	200
4		42	KŁ Przepiórka	52	26	174	10	25	6	15
5	polny	26	KŁ Bażant	12	0	170	12	50	10	100
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	24	10	205	12	30	3	120
7		41	WKŁ Jenot	8	8	91	6	48	12	20
8		52	KŁ Cis	28	12	200	8	45	12	310
9		69	KŁ Ponowa	7	7	210	15	40	15	80
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	224	565	150	16	30	10	60
RAZEM				517	889	####	102	##	94	1 185

Inwentaryzacja zwierzyny - 2020 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	46	36	132	14	34	8	220
2		28	WKŁ Wiarus	49	99	153	8	18	7	60
3		40	WKŁ Orzeł	69	116	172	14	50	5	200
4		42	KŁ Przepiórka	54	25	176	9	20	8	20
5	polny	26	KŁ Bażant	13	0	176	14	60	10	50
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	22	12	210	13	30	6	130
7		41	WKŁ Jenot	9	0	94	9	48	12	18
8		52	KŁ Cis	26	8	187	12	40	12	330
9		69	KŁ Ponowa	7	3	205	20	35	15	80
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	215	524	115	15	24	10	60
RAZEM				510	823	####	128	##	93	1 168

Inwentaryzacja zwierzyny - 2021 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	56	38	138	14	36	10	230
2		28	WKŁ Wiarus	52	99	159	4	19	7	60
3		40	WKŁ Orzeł	73	118	200	11	50	5	200
4		42	KŁ Przepiórka	55	22	167	9	12	6	15
5	polny	26	KŁ Bażant	13	0	180	16	60	5	50
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	24	27	235	13	30	10	140
7		41	WKŁ Jenot	8	0	98	9	38	12	10
8		52	KŁ Cis	30	25	189	10	35	10	330
9		69	KŁ Ponowa	7	3	200	30	40	10	75
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	220	480	150	20	25	10	60
RAZEM				538	812	####	136	##	85	1 170

Inwentaryzacja zwierzyny - 2022 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	112	44	140	14	38	10	230
2		28	WKŁ Wiarus	104	98	161	8	16	8	63
3		40	WKŁ Orzeł	156	121	215	20	50	5	80
4		42	KŁ Przepiórka	110	23	175	5	10	4	12
5	polny	26	KŁ Bażant	26	0	180	15	40	6	40
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	48	28	240	16	40	10	165
7		41	WKŁ Jenot	16	6	110	12	25	7	8
8		52	KŁ Cis	60	9	193	13	35	10	330
9		69	KŁ Ponowa	14	0	220	40	40	10	75
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	440	500	135	20	25	10	70
RAZEM				1 086	829	####	163	##	80	1 073

Inwentaryzacja zwierzyny - 2023 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	50	56	114	12	32	10	160
2		28	WKŁ Wiarus	54	96	140	8	16	8	63
3		40	WKŁ Orzeł	73	121	215	10	40	3	50
4		42	KŁ Przepiórka	62	23	135	3	30	8	25
5	polny	26	KŁ Bażant	26	0	180	10	50	10	250
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	34	25	245	16	50	16	170
7		41	WKŁ Jenot	8	11	109	9	38	12	10
8		52	KŁ Cis	40	9	207	13	45	10	330
9		69	KŁ Ponowa	9	0	220	30	40	10	70
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	300	550	150	20	35	5	80
RAZEM				656	891	####	131	##	92	1 208

Inwentaryzacja zwierzyny - 2024 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	50	56	150	12	40	15	160
2		28	WKŁ Wiarus	56	96	130	8	20	20	63
3		40	WKŁ Orzeł	80	120	215	5	25	3	30
4		42	KŁ Przepiórka	58	21	138	3	30	10	29
5	polny	26	KŁ Bażant	26	0	180	10	50	10	250
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	32	23	240	15	40	20	180
7		41	WKŁ Jenot	13	20	109	9	45	14	10
8		52	KŁ Cis	39	8	215	12	60	10	315
9		69	KŁ Ponowa	8	0	180	20	40	10	70
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	250	450	150	10	30	10	100
RAZEM				612	794	####	104	##	122	1 207

Inwentaryzacja zwierzyny - 2025 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	40	10	150	12	40	50	150
2		28	WKŁ Wiarus	56	96	130	10	20	15	65
3		40	WKŁ Orzeł	81	116	208	10	15	2	25
4		42	KŁ Przepiórka	52	18	188	8	30	10	29
5	polny	26	KŁ Bażant	26	0	165	15	60	10	250
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	30	20	220	14	40	20	190
7		41	WKŁ Jenot	13	20	102	9	45	16	35
8		52	KŁ Cis	30	10	198	12	60	10	315
9		69	KŁ Ponowa	7	0	200	15	40	10	15
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	220	400	150	10	30	10	100
RAZEM				555	690	####	115	##	153	1 174

Inwentaryzacja zwierzyny - 2026 rok

Lp.	leśny / polny	nr obwodu	nazwa koła łowieckiego	jelenie	daniele	sarny	dziki	lisy	borsuki	zające
1	leśny	27	WKŁ Sokół	40	10	150	12	80	15	150
2		28	WKŁ Wiarus	56	96	130	10	20	15	65
3		40	WKŁ Orzeł	76	116	208	10	20	4	15
4		42	KŁ Przepiórka	53	18	188	10	38	13	38
5	polny	26	KŁ Bażant	25	0	165	4	60	10	200
6		39	KŁ Pomorski Klub Myśliwski	31	20	220	5	45	20	200
7		41	WKŁ Jenot	13	20	102	8	70	15	40
8		52	KŁ Cis	32	10	198	15	60	10	315
9		69	KŁ Ponowa	9	0	200	15	40	10	15
10	leśny	17	OHZ Dąbrowa	230	150	155	8	30	10	100
RAZEM				565	440	####	97	##	122	1 138

Zestawienie zagęszczenia zwierzyny grubej na podstawie inwentaryzacji zwierzyny przeprowadzonej w 2026 roku w porównaniu ze stanami docelowymi określonymi w WŁPH do osiągnięcia w 2033 r.

JELENIĘ									
				WŁPH			RPŁ 2026/27		
Nr obwodu	Koło łowieckie	Pow.obw.	las	szt./ 1000 ha	szt./ 1000 ha lasu	na pow. obwodu	stan przed okr. polowań	szt./ 1000 ha	szt./ 1000 ha lasu
		[ha]	[ha]						
17	OHZ Dąbrowa	11 134	9 943	22,5	25,1	251	278	25,0	28,0
26	KŁ Bażant	4 936	544	3,2	29,4	16	31	6,3	57,0
27	WKŁ Sokół	4 127	1 740	9,2	21,8	38	49	11,9	28,2
28	WKŁ Wiarus	3 224	2 315	15,8	22,0	51	69	21,4	29,8
39	KŁ PKM	4 916	1 399	5,1	17,9	25	37	7,5	26,4
40	WKŁ Orzeł	5 181	3 235	13,7	21,9	71	89	17,2	27,5
41	WKŁ Jenot	5 551	331	0,0	0,0	0	14	2,5	42,3
42	KŁ Przepiórka	3 714	1 653	12,4	27,8	46	65	17,5	39,3
52	KŁ Cis	6 907	1 738	4,3	17,3	30	38	5,5	21,9
69	KŁ Ponowa	8 079	667	0,0	0,0	0	10	1,2	15,0
41%		57 769	23 565	9,1	22,4	527	680	11,8	28,9

DANIELE									
				WŁPH			RPL 2026/27		
Nr obwodu	Koło Łowieckie	Pow.obw.	las	szt./ 1000 ha	szt./ 1000 ha lasu	na pow. obwodu	stan przed okr. polowań	szt./ 1000 ha	szt./ 1000 ha lasu
		[ha]	[ha]						
17	OHZ Dąbrowa	11 134	9 943	53,9	60,4	600	194	17,4	19,5
26	KŁ Bażant	4 936	544	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
27	WKŁ Sokół	4 127	1 740	14,5	34,4	60	11	2,7	6,3
28	WKŁ Wiarus	3 224	2 315	26,4	36,8	85	107	33,2	46,2
39	KŁ PKM	4 916	1 399	5,1	17,9	25	22	4,5	15,7
40	WKŁ Orzeł	5 181	3 235	23,2	37,2	120	128	24,7	39,6
41	WKŁ Jenot	5 551	331	0,0	0,0	0	22	4,0	66,5
42	KŁ Przepiórka	3 714	1 653	6,7	15,1	25	21	5,7	12,7
52	KŁ Cis	6 907	1 738	3,6	14,3	25	10	1,4	5,8
69	KŁ Ponowa	8 079	667	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0
41%		57 769	23 565	16,3	39,9	940	515	8,9	21,9

SARNY							
				WŁPH		RPL 2026/27	
Nr obwodu	Koło Łowieckie	Pow.obw.	las	szt./ 100 ha	na pow. obwodu	stan przed okr. polowań	szt./100 ha
		[ha]	[ha]				
17	OHZ Dąbrowa	11 134	9 943	1,6	178	176	1,6
26	KŁ Bażant	4 936	544	3,6	178	207	4,2
27	WKŁ Sokół	4 127	1 740	3,5	144	165	4,0
28	WKŁ Wiarus	3 224	2 315	4,3	139	146	4,5
39	KŁ PKM	4 916	1 399	4,8	236	264	5,4
40	WKŁ Orzeł	5 181	3 235	4,1	212	236	4,6
41	WKŁ Jenot	5 551	331	1,8	100	112	2,0
42	KŁ Przepiórka	3 714	1 653	5,1	189	217	5,8
52	KŁ Cis	6 907	1 738	3,0	207	237	3,4
69	KŁ Ponowa	8 079	667	2,6	210	235	2,9
41%		57 769	23 565	3	1 794	1 995	3,5

Działalność OHZ w latach 2017 – 2025

Działalność	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Przychody ogółem	434 540,79	362 564,18	293 391,58	200 543,27	345 243,62	329 535,07	276 898,83	182 702,75	198 838,96
z tego: a) za zwierzyńę odstrzeloną i odłowioną	201 044,57	206 681,70	151 843,36	147 320,81	231 835,40	211 983,35	200 783,80	142 342,18	164 107,25
b) ze sprzedaży polowań	233 439,80	155 822,86	113 452,99	39 962,43	111 765,27	131 191,08	70 139,48	38 937,82	28 178,92
c) inne	56,42	59,62	28 095,23	13 260,03	1 642,95	-13 639,36	5 975,55	1 422,75	6 552,79
w tym: za użytkowanie kwater myśliwskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem	390 312,21	346 931,18	291 913,31	199 406,24	246 395,88	273 241,51	262 831,71	173 456,92	164 778,84
z tego: a) ekwiwalen na rzecz gmin	2 323,35	2 323,33	2 955,35	3 178,24	3 183,13	5 710,87	6 878,51	23 376,27	22 518,20
b) odszkodowania za szkody w uprawach rolnych	72 164,68	60 019,58	106 371,47	71 814,29	49 546,35	26 931,17	47 161,45	50 078,58	42 824,87
w tym: zabezpieczenie upraw	9 195,09	2 475,77	15 991,07	3 187,02	8 977,00	2 277,20	4 075,21	876,71	3 486,87
c) łowieckie zagospodarowanie obwodu i dokarmianie	125 404,64	107 776,61	87 284,32	44 720,33	64 460,27	73 993,20	43 124,25	4 234,55	26 733,92
w tym: - poprawa nat. warunków bytowania zwierz.	19 173,95	11 347,86	0,00	0,00	315,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- dokarmianie zwierzyńy	84 858,15	90 501,86	87 125,10	38 737,44	44 795,77	61 140,13	33 018,38	3 399,71	21 103,79
- inne koszty zagospodarowania obwodu	21 372,54	5 926,89	159,22	5 982,89	19 349,50	12 853,07	10 105,87	834,84	5 630,13
d) organizacja polowań, odłowów i zasiedleń	142 844,51	127 734,03	64 427,73	49 656,06	88 957,77	121 226,25	104 333,85	74 909,81	39 484,59
w tym: organizacja polowań	134 082,70	107 224,12	51 503,80	28 688,86	78 473,60	90 858,21	56 282,21	26 236,57	26 944,87
e) pozostałe	11 455,76	8 671,72	6 541,08	6 749,60	17 027,67	25 301,98	41 508,80	4 172,38	16 428,90
w tym: - kwota wypłaconych rekompensat	0,00	588,03	0,00	814,22	628,75	5 012,62	5 519,60	2 208,20	0,00
- koszty poniesione na zwierzyńę padłą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- utrzymanie kwater myśliwskich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
f) amortyzacja	36 119,27	40 405,91	24 333,36	23 287,72	23 220,69	20 078,04	19 824,85	16 685,33	16 788,36
wynagrodzenie personelu poza służbą leśną	19 641,90	34 890,63	33 591,98	17 293,52	32 551,75	50 917,63	54 619,29	32 289,07	25 844,41
Wynik na gospodarce łowieckiej (1 - 2)	44 228,58	15 633,00	1 478,27	1 137,03	98 847,74	56 293,56	14 067,12	9 245,83	34 060,12

W ramach nadzoru nad gospodarką łowiecką w obwodach wydzierżawionych w zakresie właściwego zagospodarowania obwodów łowieckich oraz realizacji zadań wynikających z rocznych planów łowieckich, nadleśnictwo przeprowadzało coroczne spotkania z przedstawicielami kół łowieckich. Współpracę z kołami łowieckimi można ocenić jako dobrą.

7 Działalność dodatkowa - gospodarka łąkowo-rolna

Gospodarka łąkowo-rolna w Nadleśnictwie Dąbrowa obejmuje utrzymanie i zagospodarowanie śródleśnych łąk, poletek łowieckich oraz gruntów rolnych. Działania te zapobiegają zarastaniu cennych ekosystemów i zapewniają bazę żerową dla zwierzyny leśnej.

Nadleśnictwo otrzymuje wsparcie w ramach płatności bezpośrednich z unijnego mechanizmu dopłat. Gospodaruje na gruntach przekazanych na zasadzie porozumienia z Nadleśnictwem Osie w ilości 81,33 ha pozostałą część stanowią grunty własne.

W 2026r. podstawowe wsparcie dochodów otrzymaliśmy do powierzchni 139,76ha z czego 38,80ha stanowią grunty orne gdzie stosujemy zróżnicowaną strukturę upraw. Pozostałą część zajmują łąki. Łąki aktualnie dzielą się na 3 grupy przydziału dopłat:

-TUZ- (Trwałe Użytki Zielone) są to grunty wykorzystywane do uprawy traw lub innych zielnych roślin pastewnych, które nie były objęte zmianowaniem upraw przez okres co najmniej 7 lat. Zalicza się do nich naturalne łąki, pastwiska oraz grunty orne porośnięte trawą przez wskazany czas.

-Wariant 1.7 dotyczy ochrony siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszysk, krwawodziób i czajka). Wymogi dla wariantu 1.7 obejmują: Ograniczenie nawożenia. Użytkowanie kośne (z opóźnionym pierwszym pokosem – po 15 czerwca do 15.07). Zakaz stosowania środków ochrony roślin. Pozostawienie nieskoszonych fragmentów dla ochrony lęgów 15-20% powierzchni.

-Wariant 2.4. (Półnaturalne łąki wilgotne) to pakiet w ramach płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych (PROW/WPR). Koszenie można rozpocząć od 15 czerwca do 31 lipca. W trakcie koszenia pozostawia się 5-20% powierzchni nieskoszonej.

-Wariantu 8.1 (Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo) w ramach dopłat rolno-środowiskowo-klimatycznych. Jest to program wspierający ekstensywne gospodarowanie na cennych przyrodniczo terenach. Celem

ochrony naturalnych siedlisk przyrodniczych, torfowisk oraz powstrzymywanie degradacji podmokłych gruntów.

8 Ochrona przyrody

8.1 Ochrona różnorodności biologicznej.

Nadleśnictwo Dąbrowa realizowało zadania wynikające z Rozporządzenia ministra klimatu i środowiska z dnia 27.03.2023 r., a także wdrażało zasady Standardu ochrony różnorodności przyrodniczej na terenie nadleśnictw nadzorowanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, wprowadzonego zarządzeniem nr 49/2023 z dnia 20.12.2023 r.

Ponadto realizowało zadania wynikające z certyfikacji FSC oraz PEFC, pozostawiane były biogrupy, budowane ekotony oraz strefy przejściowe. Szczególną uwagę w trakcie realizacji zadań gospodarczych położono na ochronę siedlisk hydrogenicznym oraz ochronę ptaków.

Na zwiększenie bioróżnorodności wpływa również dbałość i pozostawianie nalotów i podrostów gatunków liściastych, preferowanie odnowień naturalnych oraz pozostawianie martwego drewna.

Nadleśnictwo czynnie uczestniczy w programie „Pszczoły wracają do lasu”. Posiadamy 19 barci oraz kłód bartnych rozmieszczonych na terenie nadleśnictwa. Obsiewamy łąki kwietne, zwiększamy bazę gatunków miododajnych i nektarodajnych. Budując „hotele dla owadów” dbamy o pozostałe owady zapylające.

8.2 Rezerwaty przyrody.

W minionym okresie utworzono trzy rezerwaty:

1. „Zbocza Świętopelka” - leśnictwo Grabowiec- obszar o powierzchni 31,52ha, położony na terenie gminy Świecie. Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznaczono otulinę o powierzchni 9,24 ha oraz po gruntach prywatnej własności 211,36ha, położoną na terenie gminy Świecie.
2. „Wąwóz Wyrwa” - leśnictwo Bedlenki- obszar o powierzchni 48,80ha, położony na terenie gminy Świecie oraz Drzycim. Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznaczono otulinę

o powierzchni 9,24 ha oraz po gruntach prywatnej własności 211,36ha, położoną na terenie gminy Świecie oraz Drzycim

3. „Dolina Rzeki Mątwy” - leśnictwo Rulewo- obszar o powierzchni 23,00ha, położony na terenie gminy Jeżewo. Na obszarach graniczących z rezerwatem wyznaczono otulinę o powierzchni 36,40 położoną na terenie gminy Jeżewo.

Rezerwaty przyrody stan na 2026r. (powierzchnie w zarządzie nadleśnictwa)						
Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Powierzchnia w ha	Rodzaj rezerwatu	Otulina	Cel ochrony
1.	Jezioro Fletnowskie	M.P. Nr 5 Poz. 44 1996	25,21	Krajobrazowy	0,00	Zachowanie unikalnej pod względem geomorfologicznym rynny polodowcowej ze względów naukowych i dydaktycznych.
2.	Ostnicowe parowy Gruczna	Dz. U. Woj.. Kuj.- Pom Nr 36 poz. 267 1999	23,82	Stepowy	9,56	Zachowanie unikalnej roślinności stepowej oraz kserotermicznej na stromych zboczach doliny Wisły
3.	Grabowiec	M.P. Nr 56 poz. 535 1997	27,38	Leśny	0,00	Zachowanie unikalnego grądu zboczowego, rzadkich gatunków roślin zielnych oraz naturalnych form ukształtowania terenu, takich jak strome zbocza i liczne wąwozy
5.	Dolina Rzeki Mątwy	Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 2025 r. poz. 2567	23,00	Leśny	36,40	Zachowanie zróżnicowanych fitocenoz leśnych, w tym unikatowych grądów. Obszar chroni także cenne wysięki wód, źródła oraz naturalne ukształtowanie i zasoby przyrodnicze całej doliny.
6.	Wąwóz Wyrwa	Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 2024 r. poz. 7535	48,80	Florystyczny	9,24	Zachowanie naturalnego grądu zboczowego oraz rzadkich zbiorowisk leśnych porastających stoki doliny rzeki Wyrwy. Ochroną objęto unikalny ekosystem ze strefą źródłiskową, dnem doliny oraz samą rzeką, która stanowi siedlisko dla wielu chronionych gatunków.
7.	Zbocz Świętopełka	Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 2024 r. poz. 7536	31,52	Florystyczny	14,52	Zachowanie cennego grądu zboczowego (naturalnego lasu liściastego) oraz ochrona unikalnych walorów krajobrazowych, naukowych i dydaktycznych.
			179,73		69,72	

Nadleśnictwo Dąbrowa zainicjowało utworzenie dwóch szlaków do celu turystycznego na terenie nowo ustanowionych rezerwatów przyrody:

„Zbocza Świętopętka”

Nadleśnictwo Dąbrowa pismem z dnia 10 kwietnia 2024 r., znak ZG.7212.5.2024, wystąpiło o utworzenie pieszej ścieżki dla celu turystycznego na obszarze rezerwatu przyrody „Zbocza Świętopętka”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 o ochronie przyrody wyznaczył przebieg szlaku. Oznakowanie szlaku oraz dbałość o jego bezpieczne użytkowanie należy do zarządcy terenu rezerwatu przyrody, Nadleśniczego Nadleśnictwa Dąbrowa. Wykonano w 2025 roku prace arborystyczne oraz oznaczony na gruncie szlak pieszy.

„Wąwóz Wyrwa”

Nadleśnictwo Dąbrowa pismem z dnia 13 maja 2024 r., znak ZG.7212.4.2024, wystąpiło o utworzenie pieszej ścieżki dla celu turystycznego na obszarze rezerwatu przyrody „Wąwóz Wyrwa”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 o ochronie przyrody wyznaczył przebieg szlaku. Oznakowanie szlaku oraz dbałość o jego bezpieczne użytkowanie należy do zarządcy terenu rezerwatu przyrody, Nadleśniczego Nadleśnictwa Dąbrowa. Planowane jest w 2026r. oznaczenie oraz przygotowanie szlaku do użytkowania.

8.3 Ochrona strefowa (stan na 30.06.2026r.).

Nadleśnictwo Dąbrowa prowadzi ewidencję i monitoring stref chronionych gatunków zwierząt, z bieżącą aktualizacją wykazów oraz danych na mapie w oparciu o wewnętrzne uregulowania.

Na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa do 2017 roku były zatwierdzone dwie strefy ochronne. Aktualnie występuje 17 stref. Bielik zajmuje 9 stref, Bocian czarny 4, Kania ruda 4.

Lp.	Nazwa gatunku	Ochrona strefowa							
		Liczba stref / sztuk	Powierzchnia		w tym powierzchnia:		liczba stref		
			całoroczna	okresowa	leśna	nieleśna	Całorocznych /STREFA C, ST OCHR/	Okresowych /STREFA O/	/STREFA CG, STREFA OG/
			[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt]	[szt]	[szt]
1	Bielik	9	61,33	226,83	283,36	4,80	9	7	9
2	Bocian czarny	4	28,65	192,49	218,34	2,80	4	4	4
3	Kania ruda	4	5,46	85,86	90,65	0,67	4	4	4
Razem			95,44	505,18	592,35	8,27	17	15	17

8.4 Parki krajobrazowe (stan na 30.06.2026r.).

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia ogólna obszaru (ha)	Akt prawny	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa (ha)
Nadwiślański Park Krajobrazowy	1993-08-24	33306.50	Rozporządzenie nr 142/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 6 maja 1993 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą „Zespół Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych"	6057,29
Wdecki Park Krajobrazowy	1993-08-11	22318.91	Rozporządzenie Nr 52/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 lutego 1993 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą "Wdecki Park Krajobrazowy"	497,41

8.5 Obszary chronionego krajobrazu (stan na 30.06.2026r.).

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia ogólna obszaru (ha)	Akt prawny	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa (ha)
Nadwiślański (woj. kujawsko-pomorskie)	1991-09-25	350.28	Rozporządzenie nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim	1,65
Wschodni Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich	1991-09-25	25645.00	Rozporządzenie nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim	11427,48
Świecki	1991-09-25	2552.29	Rozporządzenie nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim	1987,24
Jezioro Stelchno	1994-03-07	628.77	Uchwała Nr 170/XXVII/94 Rady Gminy w Jeżewie z dnia 21 lutego 1994 roku w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu wokół jeziora Stelchno	82,91

8.6 Zespół przyrodniczo – krajobrazowy (stan na 30.06.2026r.).

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia ogólna obszaru (ha)	Akt prawny	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa (ha)
Dolina Rzeki Sobińska Struga	1997-01-01	556.35	Rozporządzenie Nr 14/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo - krajobrazowy na terenie województwa bydgoskiego	131,82

8.7 Obszar NATURA 2000 (stan na 30.06.2026r.).

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia ogólna obszaru (ha)	Akt prawny	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa (ha)
Sandr Wdy	2023-05-20	7927.58	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	255,11
Dolina Dolnej Wisły	2004-11-05	33559.04	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	25,76
Bory Tucholskie	2008-11-14	322535.87	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	5471,46

8.8 Pomniki przyrody (stan na 30.06.2026r.).

Lp	Adres leśny	Rodzaj osobliwości	Rodzaj powierzchni	sztuk (dla PP)	Gatunek drzewa
1	12-04-2-12-198 -j -00	LAS	D-STAN	0	BRAK
2	12-04-2-11-288 -b -99	GŁAZY	D-STAN	1	BRAK
3	12-04-2-07-271 -a -00	DRZEWO	D-STAN	1	DB
4	12-04-2-07-271 -a -00	DRZEWO	D-STAN	1	DB
5	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	3	JW
6	12-04-2-12-198 -i -00	LAS	D-STAN	0	BRAK
7	12-04-2-12-210 -p -00	GŁAZY	D-STAN	1	BRAK
8	12-04-2-07-271 -f -00	DRZEWO	D-STAN	1	DB
9	12-04-2-07-307 -i -00	DRZEWO	R	1	ŚW
10	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	2	GB
11	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	2	AK
12	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	SO.WE
13	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	7	LP
14	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	2	ŚW
15	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	13	DB
16	12-04-2-10-247 -k -00	DRZEWO	D-STAN	3	DB
17	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	TP.B
18	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	3	BK
19	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	2	DG
20	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	ŻYW.O
21	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	ŻYW.W
22	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	3	ŻYW.Z
23	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	JS
24	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	JD
25	12-04-2-11-253 -i -00	DRZEWO	PARK	1	TS.K

8.9 Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa do 2017 roku było 56 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 196,95 ha, uznanych Rozporządzeniem nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19.01.2004, Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8 poz. 76. Rozbieżności pojawił się już na początku okresu rozliczeniowego PUL, gdyż w zestawieniu gruntów na dzień 01.01.2017r. ilość użytków ekologicznych to 194,9600 ha

Aktualna powierzchnia użytków ekologicznych wynosi 191,75 ha.

Przyczyny rozbieżności:

- Leśnictwo Kwiatki oddział 9-g oraz 10-i podano powierzchnię 2,95ha powinno być 2,41ha
- Leśnictwo Bursztynowo podano 2,90ha - powinno być 2,09ha.
- Leśnictwo Gródek w oddz. 292-f o pow. 0,42ha został przekwalifikowany na Ls.
- Użytek na terenie L. Gródek w oddz. 300-g oraz 300-h został zweryfikowany oraz decyzją Rady Gminy nr XIII/66/2025 z dnia 04.02.2025r. została zmieniona powierzchnia. Aktualnie w oddz. 300-g wynosi 0,14ha, 300-h 0,03ha.

Obecnie w poszczególnych gminach trwają prace nad uaktualnieniem aktów powołujących użytki ekologiczne.

8.10 Cenne siedliska przyrodnicze

W latach 2025/2026 nadleśnictwo zleciło opracowanie weryfikacji cennych siedlisk przyrodniczych położonych poza obszarem NATURA 2000.

Weryfikacja obejmowała tereny wcześniejszego opracowania INVENT z 2007 roku, siedlisk hydrogenicznych oraz wskazań nadleśnictwa – z wyłączeniem rezerwatów przyrody.

Badaniem zostało objętych 1695,17 ha. Pozytywnie zweryfikowano 430,42 ha

Wykaz zweryfikowanych siedlisk

Siedlisko	Suma (ha)
3150	20,27
3160	11,99
6210	2,52
7110	9,25
9170	97,75
9190	97,83
2330 (część)	56,34
3150	8,36
3150 (część)	10,65
3160	1,22
7110	1,28
7140	0,4
7140 (część)	5,91
9170	52,84
9190	3,09
91D0	1,86
91E0	33,28
91F0	1,67
91I0	3,03
91T0	2,05
91T0 (część)	8,83
Suma końcowa	430,42

9 Certyfikacja FSC i PEFC

System Forest Stewardship Council - certyfikacja dobrej gospodarki leśnej

Forest Stewardship Council Asociación Civil - organizacja, której celem jest popularyzacja prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach równorzędnych, z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych, społecznych i przyrodniczych lasów i leśnictwa na całym świecie. Certyfikat FSC został przyznany w dniu 12 maja 2025 roku o numerze **SGSCH-FM/COC-012126** ważny jest w okresie od 12 maja 2025 roku do 11 maja 2030 roku. Zapewnia o tym, że produkty ze znakiem towarowym FSC spełniają Standardy Dobrej Gospodarki Leśnej

Powierzchnie lasów o szczególnych wartościach ochronnych oraz referencyjnych wyznaczonych w ramach certyfikacji FSC (ha)

LASY HCV1	LASY HCV1	LASY HCV2	LASY HCV3	LASY HCV4	LASY HCV4	LASY HCV4	LASY HCV6	REFERENCYJNE	SUMA
1.1.	1.2.	2.1.	3.1.	4.1.	4.2.	4.3.	6.2.		
216,67	623,63	2981,16	6,48	4541,94	2031,97	201,78	49,86	579,68	11233,2

Certyfikat PEFC

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom odbiorców drewna, poddała się ocenie w systemie certyfikacji PEFC (The Programme for the Endorsement of Forest Certification). Nr PL14/0193, Norma Krajowa PEFC PL 1003:2012 v.2 ważny jest od 29 listopad 2023 do 28 listopada 2026r.

10 Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu.

Tabela XII (IUL)

Lp	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:						
			1.10.1965	1.10.1975	1.01.1987	1.01.1997	1.01.2007	1.01.2017	1.01.2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	23 022	24 511	25 221	26 053	17 596	17 689	17 810
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	2 866	3 641	4 034	5 678	3 903	4 352	4 417
3	II a	m ³	-	-	62	97	105	112	98
	II b	m ³	-	-	122	169	191	188	182
	III a	m ³	-	-	185	229	251	260	250
	III b	m ³	-	-	196	255	256	302	317
	IV a	m ³	-	-	226	272	282	333	337
	IV b	m ³	-	-	237	293	281	308	342
	V a	m ³	-	-	251	308	298	337	358
	V b	m ³	-	-	267	314	298	356	386
	VI	m ³	-	-	270	317	339	363	365
	VII i st.	m ³	-	-	294	283	350	400	389
	KO	m ³	-	-	227	222	230	262	282
	KDO	m ³	-	-	-	182	291	272	301
	BP	m ³	-	-	-	-	-	-	-
4	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	m ³	124	149	162	219	221	246	249
5	Przeciętna zasobność na 1 ha (powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	124	149	162	219	221	246	249
6	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	44	47	53	56	59	61	60
7	Przeciętny wiek drzewostanów z udziałem młodego pokolenia w KO	lat	-	-	-	-	-	-	59
8	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha – modelowy (tablicowy)	m ³	-	-	-	6,07	5,70	5,75	7,54
9	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	-	1,11	1,19	2,07	2,64	3,70
10	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	-	3,11	2,02	2,46	2,50	2,29
11	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	-	-	5,49	8,91	5,39	7,66	6,66
12	Bieżący przyrost miąższości według WISL	m ³	-	-	-	-	-	-	Kraina III 7,82
13	Przeciętny wiek rębności drzewostanów w nadleśnictwie	lat	-	-	-	-	-	-	102

Wskaźniki przeciętnej zasobności na 1 ha wzrasta w kolejnych dziesięcioleciach, choć w minionym dziesięcioleciu nie wzrósł już tak intensywnie.

Sukcesywnie wzrasta spodziewany bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha., ale nadal jest poniżej wskaźnika uzyskanego z WISL.

Przeciętny wiek drzewostanów przestał rosnąć, co jest prawidłowym zjawiskiem w dążeniu do uzyskania średniego wieku na poziomie 51 lat.

11 Edukacja przyrodniczo-leśna

Nadleśnictwo Dąbrowa jest jednym z pięciu nadleśnictw wchodzących w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Bory Tucholskie”, którego zadaniem jest wdrażanie i promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona przyrody w ramach racjonalnego użytkowania lasu oraz edukacja społeczeństwa.

Nadleśnictwo Dąbrowa od lat prowadzi różnorodne inicjatywy edukacyjne, mające na celu przybliżenie społeczeństwu zagadnień związanych z prowadzoną gospodarką leśną, pracą leśnika oraz naszą rodzimą przyrodą. Powyższe działania były realizowane w oparciu o zatwierdzony przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu „Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Dąbrowa na lata 2017-2026”. Na mocy zarządzenia nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13.02.2024 roku w sprawie zmiany zarządzenia nr 111 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8.12.2023 r. w *sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych* od 2024 roku powyższe działania realizowane są na podstawie opracowywanych przez nadleśnictwo rocznych planów edukacji leśnej (Plany EL).

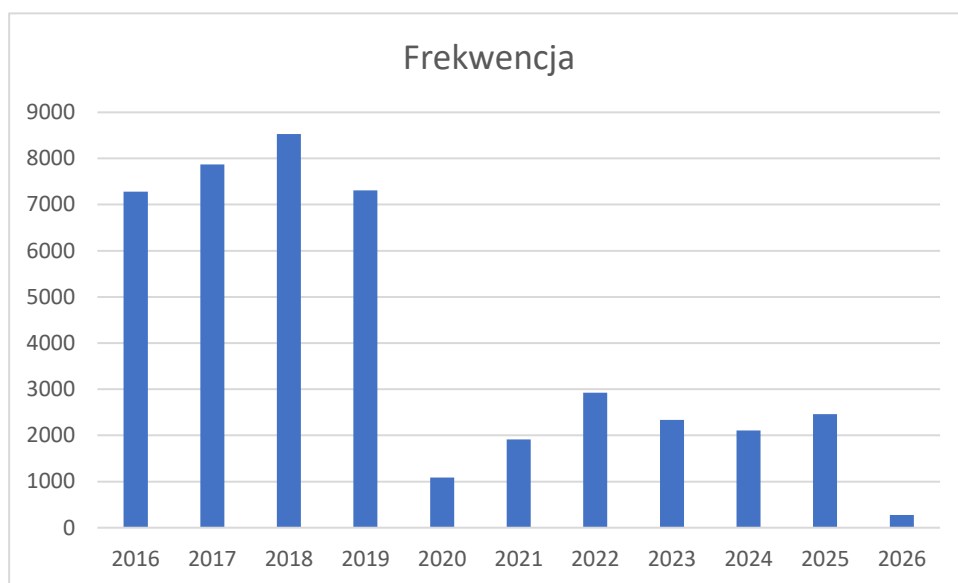
W działalności edukacyjnej do realizacji planów edukacyjnych wykorzystywano Ośrodek Edukacji Leśnej „Dąbrówka”, salę wystawienniczą, ścieżki edukacyjne: Dąbrówka”, „Grabowiec”, kompleksy leśne oraz szkółkę leśną. Nadleśnictwo na bieżąco dokonywało napraw infrastruktury, tj. tablic i instalacji edukacyjnych, znajdującej się na terenie Ośrodka czy ścieżkach edukacyjnych.

Głównymi tematami poruszonymi w ramach prowadzonej przez pracowników nadleśnictwa powszechnej edukacji społeczeństwa były:

- zrównoważona gospodarka leśna,
- rola leśnika w gospodarowaniu zasobami przyrody,
- znaczenie drewna, jego produkcja, odnawialność, naturalność,
- gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
- budowa i funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- zagrożenia i ochrona lasów, w tym ochrona przeciwpożarowa,
- szkółkarstwo leśne i hodowla lasu,
- ochrona przyrody,
- gospodarka łowiecka i tradycje łowieckie.

Powyższe zagadnienia były poruszane podczas prowadzonych zajęć edukacyjnych w Ośrodku Edukacji Leśnej „Dąbrówka”, spotkań z leśnikiem w terenie lub placówce oświatowej, a także w ramach różnego typu wydarzeń czy akcji.

Poziom intensywności edukacji przyrodniczo-leśnej w dziesięcioleciu.

Powyższy wykres dotyczy wyłącznie ilości osób, które uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych prowadzonych w Ośrodku Edukacji Leśnej „Dąbrówka”, w terenie i w zajęciach prowadzonych w różnego typu placówkach oświatowych. Nie dotyczy natomiast osób odwiedzających stoiska edukacyjno-informacyjne, organizowanych podczas różnego typu wydarzeń, akcji czy pikników. Mnogość i różnorodność okolicznościowych imprez w ciągu minionych lat sprawiła, że ilość osób mających możliwość bezpośredniej rozmowy z leśnikami jest znacznie większa. Dzięki takim spotkaniom osoby te mogły zaczerpnąć rzetelnej i sprawdzonej wiedzy na temat prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym o pracy leśnika.

W 2020 roku i latach następnych nastąpił znaczący spadek frekwencji osób uczestniczących w zajęciach edukacyjnych prowadzonych w Ośrodku Edukacji Leśnej „Dąbrówka” czy w terenie (na ścieżkach edukacyjnych, na szkółce, w lesie czy placówkach oświatowych). Jest to najprawdopodobniej następstwem pandemii COVID-19 i wynikających od marca 2020 r. do marca 2022 roku obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych oraz zaistniałych przemian społecznych wywołanych pandemią. W następstwie przebudowy drogi krajowej nr 91 na drogę ekspresową S5 został utrudniony dojazd do ścieżki edukacyjnej „Grabowiec”, co przyczyniło się do znaczącego spadku ilości osób korzystających z zajęć z leśnikiem.

W ramach prowadzonej działalności edukacyjnej nadleśnictwo organizowało różnego typu wydarzenia, akcje czy inicjatywy, takie jak:

- „Co huczy w lesie?” wydarzenie poświęcone ochronie i biologii sów żyjących w Polsce,
- akcje społecznego sadzenia lasu z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, placówek oświatowych, policji, straży pożarnej, parków krajobrazowych i innymi,
- coroczne akcje związane ze zbieraniem śmieci z terenów leśnych z zainteresowanymi placówkami oświatowymi, przedstawicielami policji i straży pożarnej,
- „Las. Sport. Zdrowie” – wydarzenie związane z profilaktyką zdrowotną i promocją aktywności fizycznej w lesie oraz bezpieczeństwem podczas wakacji,
- coroczny otwarty piknik z okazji „Dnia Leśnika” (od 2022 roku),
- „Kasztany i żołędzie zbieramy, zimą leśnym zwierzętom je damy” – akcja edukacyjna dla placówek oświatowych i harcerzy, w zakresie problematyki dokarmiania zwierząt w okresie jesienno- zimowym,
- udział w akcjach o zasięgu krajowym: „sadziMy#”, „sprzątaMy#”
- pogadanki na temat bezpieczeństwa w lesie dla harcerzy obozujących w sezonie letnim na terenie nadleśnictwa,
- warsztaty edukacyjne dla nauczycieli, połączone z wyjazdami terenowymi,
- cykliczne „Spacery z leśnikiem” na „Dębowych Szlakach”,
- „Dokąd nocą tupta jeź” – akcja edukacyjna w zakresie ochrony jeży,
- „Choinka dla szkoły” – akcja edukacyjna w zakresie wyboru naturalnego drzewka świątecznego,
- konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży („Leśna ozdoba świąteczna”, „Niezwykły leśny świat”, „Owady zapylające w środowisku leśnym” i inne).

Oprócz powyższych wydarzeń nadleśnictwo prowadziło edukację leśną w sieci na oficjalnym profilu na portalu Facebook oraz na stronie internetowej.

Ważnym wydarzeniem w historii nadleśnictwa był obchodzony w 2019 roku Jubileusz 150-lecia Nadleśnictwa Dąbrowa. Podczas zaplanowanych uroczystości nastąpiło nadanie nadleśnictwu sztandaru, odsłonięto pamiątkową tablicę i otwarto wystawę historyczną, a z okazji tak doniosłej rocznicy wybito również pamiątkową odznakę.

Ponadto nadleśnictwo brało udział w wydarzeniach i akcjach organizowanych przez inne podmioty:

- udział w różnego typu piknikach naukowych i ekologicznych, organizowanych m. in. przez szkoły podstawowe, parki krajobrazowe, Zespół Szkół Rolniczych w Grudziądzu,
- stoiska edukacyjno-informacyjne podczas różnego typu wydarzeń (dożynki gminy Jeżewo, Festiwal Smaku w Grucznie, Dni Borów Tucholskich i inne)
- udział w konkursach organizowanych przez szkoły, przedszkola, parki krajobrazowe,

Nadleśnictwo Dąbrowa w ramach edukacji leśnej współpracowało m. in. z lokalnymi przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi, urzędami gmin, starostwem, parkami krajobrazowymi, stowarzyszeniami, kołami gospodyń wiejskich, strażą pożarną oraz policją.

Ponadto:

w 2023 roku zawarło porozumienie o współpracy z Zespołem Szkół Rolniczych im. Władysława Grabskiego w Grudziądzu w zakresie podejmowania różnego typu działań m. in. dotyczących rozpowszechniania wiedzy o gospodarce leśnej i ochronie przyrody.

w 2023 roku w ramach współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą przeprowadziło badania dotyczące pochodzenia i rozmiarów pomnika przyrody nieożywionej, znajdującego się w Leśnictwie Gródek, o nazwie „Kamień św. Wojciecha”.

W 2024 roku w ramach współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą przeprowadziło cykl czterech warsztatów pt. „Cały las pachnie żywicą”, poświęconych tradycjom żywiczarskim we wschodniej części Borów Tucholskich.

Nadleśnictwo zleciło opracowanie i wydało następujące publikacje:

1. Folder Nadleśnictwa Dąbrowa (2023 rok), nakład 2 000 egz.
2. Monografia pn. „Z dziejów Nadleśnictwa Dąbrowa” obejmującą lata 1869-2019 (2023-2025), nakład 500 szt.
3. Uaktualniło dodruk mapy „LKP Bory Tucholskie” (2024 rok), nakład 1 000 egz.

12 Turystyka i rekreacja

Charakterystyka walorów turystycznych nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Dąbrowa położone jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, na terenie Borów Tucholskich. Występowanie jezior, rzeki Wdy, duża różnorodność występującej tu flory i fauny leśnej, dziewicza przyroda od lat przyciąga rzesze turystów.

Lasy nadleśnictwa stanowią zwarte kompleksy z dobrze rozwiniętą siecią dróg prowadzących przez najciekawsze przyrodniczo miejsca nadleśnictwa. Połączenie bogatej naturalnej bazy przyrodniczej i łatwy dostęp do miejsc atrakcyjnych turystycznie sprawiają, że lasy nadleśnictwa są chętnie odwiedzane przez rzesze turystów.

Odpowiadając na potrzeby turystów nadleśnictwo na bieżąco dokonywało napraw i modernizacji istniejącej infrastruktury turystycznej oraz tworzyło nowe obiekty turystyczne.

Wykaz obiektów turystycznych znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa wraz z krótkim opisem

Nazwa obiektu		Leśnictwo, oddział	Opis
1. Powierzchniowe obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe			
1.1. Miejsca odpoczynku			
1	Miejsce odpoczynku przy siedzibie Nadleśnictwa	Dąbrowa, oddz. 210 m	Wykonane w grudniu 2022 r., składające się z wiaty drewnianej z ławostółem,
2	Miejsce odpoczynku Łączka Papieska	Gródek, oddz. 280 i	Wyposażone w wiatę rekreacyjną, wiatę z ołtarzem oraz z posadowioną figurą drewnianą Jana Pawła II
3	Miejsce odpoczynku Pięćmorgi	Kotówka, oddz. 241 d	Składające się z zadaszenia typu grzybek, stojaku na rowery i w tablice informacyjne
4	Miejsce odpoczynku Kamień św. Wojciecha	Gródek, oddz. 288 b	Wyposażone w wiatę typu grzybek oraz tablice informacyjne
5	Miejsce odpoczynku Kotówka stawek	Kotówka, oddz. 136 j	Wyposażone w wiatę typu grzybek oraz tablice informacyjne
1.2. Miejsca postoju pojazdów			
1	Miejsce postoju pojazdów Na zakręcie	Dąbrowa, oddz. 189 a	Wyposażone w wiatę oraz tablice informacyjne.

2	Miejsce postoju pojazdów Skrzynki	Gródek, oddz. 252 c	Wypożone w wiatę oraz tablice informacyjne.
3	Miejsce postoju pojazdów Sinowa	Czersk Świecki, oddz. 133 n	Wypożone w dwie wiaty oraz tablice informacyjne.
4	Miejsce postoju pojazdów Przy wieży	Bursztynowo, oddz. 17 c	Wypożone w wiatę typu grzybek oraz tablice informacyjne.
5	Miejsce postoju pojazdów Rybno	Bursztynowo, oddz. 44 n	Wypożone w dwie wiaty oraz tablice informacyjne.
6	Miejsce postoju pojazdów Przy lądowisku	Kotówka, oddz. 111 f, 126 a	Miejsce postoju pojazdów o nawierzchni nieutwardzonej, opłotkowane, składające się z ławostołu oraz tablic informacyjnych
7	Miejsce postoju pojazdów Dąbrowa	Dąbrowa, oddz. 200 a	Wypożone w dwie wiaty oraz tablice informacyjne.
8	Miejsce postoju pojazdów Leśna	Dąbrowa, oddz. 210 t	O nawierzchni asfaltowej, opłotkowane, wyposażone w wiatę typu grzybek i tablice informacyjne.
9	Miejsce postoju pojazdów przy plaży Borce	Dąbrowa, oddz. 205 b	Wykonane w czerwcu 2022 r., o nawierzchni utwardzonej kruszywem łamanym, opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
10	Miejsce postoju pojazdów przy OEL Dąbrówka	Dąbrowa, oddz. 210 k	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, przystosowane dla autokarów, wyposażone w tablice informacyjne.

11	Miejsce postoju pojazdów Nordick-walking Czersk Świecki	Czersk Świecki, oddz. 162 g	Nawierzchnia gruntowa, wyposażone w tablice informacyjne oraz ławostół.
12	Miejsce postoju pojazdów Bojanowo	Bojanowo, oddz. 21 d	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
13	Miejsce postoju pojazdów Mniszek mogiła	Mniszek, oddz. 184 c	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, opłotkowane, składające się z wiaty drewnianej oraz tablic informacyjnych.
14	Miejsce postoju pojazdów leśniczówka Mniszek	Mniszek, oddz. 128 s	Nawierzchnia nieutwardzona, ogrodzone, wyposażone w tablice informacyjne.
15	Miejsce postoju pojazdów Taszewo - Jezioro Bielskie	Taszewo, oddz. 133C t	Nawierzchnia nieutwardzona, opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
16	Miejsce postoju pojazdów Grabowiec - Święte	Grabowiec, oddz. 204 g	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, miejsce opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
17	Miejsce postoju pojazdów Grabowiec	Grabowiec, oddz. 235 m	Nawierzchnia gruntowa, miejsce opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
18	Miejsce postoju pojazdów droga Sartowice - Święte	Grabowiec, oddz. 243A j	Nawierzchnia gruntowa, miejsce opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
19	Miejsce postoju pojazdów „Czerwone dęby”	Grabowiec, oddz. 195 f	Wykonany w 2022 roku, o nawierzchni nieutwardzonej,

			opłotkowane, wyposażone w wiatę typu grzybek i tablice informacyjne.
20	Miejsce postoju pojazdów Gródek - mogiła	Gródek, oddz. 255 j	Nawierzchnia utwardzona, kruszywo łamane, wyposażone w wiatę typu grzybek i tablice informacyjne.
21	Miejsce postoju pojazdów Gródek - Kamień św. Wojciecha	Gródek, oddz. 288 b	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, wyposażone w wiatę typu grzybek i tablice informacyjne.
22	Miejsce postoju pojazdów Kotówka - Okoniewko	Kotówka, oddz. 152 k	Wyposażone w wiatę, stojak na rowery oraz tablice informacyjne.
23	Miejsce postoju pojazdów Dębowe szlaki	Bedlenki, oddz. 322 a	Nawierzchnia gruntowa ulepszona - kruszywo łamane, wyposażone w wiatę i tablice informacyjne.
24	Miejsce postoju pojazdów nad Wdą	Bedlenki, oddz. 312 w	Nawierzchnia gruntowa, opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne
25	Miejsce postoju pojazdów przy Decznie	Bedlenki, oddz. 329 a	Nawierzchnia gruntowa utwardzona- kruszywo, wyposażone w tablice informacyjne.
26	Miejsce postoju pojazdów przy retencji	Bedlenki, oddz. 316 f	Założone w 2021 roku, opłotkowane, wyposażone w wiatę i tablice informacyjne.
27	Miejsce postoju pojazdów Wyrwa	Bedlenki, oddz. 335 p	Wykonane w 2024, o nawierzchni gruntowej, opłotkowane, wyposażone w wiatę typu grzybek i tablice informacyjne.

28	Miejsce postoju Lubocheń	Bedlenki, oddz. 285 d	Wykonane w grudniu 2024 rok, o powierzchni nieutwardzonej, wygradzone, wyposażone w tablice informacyjne.
29	Miejsce postoju Leosia	Gródek , oddz. 280 i	Wykonane w październiku 2025 r., opłotkowane, wyposażone w tablice informacyjne.
30	Miejsce postoju pojazdów Brzozowy Most	Dąbrowa, oddz. 295 b	Założone w grudniu 2025 roku, o nawierzchni gruntowej, opłotkowane, składające się z ławostółu oraz tablic informacyjnych.
1.3. Ścieżki zdrowia			
1	Ścieżka zdrowia Rybno	Bursztynowo, oddz. 43 d	Składająca się z urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu.
2	Ścieżka zdrowia Sinowa	Czersk Świecki, oddz. 133 n	Składająca się z urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu.
3	Siłownia zewnętrzna Dąbrówka	Dąbrowa, oddz. 210 k	Składająca się z urządzeń do ćwiczeń na świeżym powietrzu.
1.4. Obiekty sportowe			
1	Boisko do siatkówki przy Nadleśnictwie	Dąbrowa, oddz. 210 k	Boisko z nawierzchnią żwirową.
1.5. Punktowe obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe i edukacyjne			
1	Miejsce na ognisko w leśnictwie Bedlenki	Bedlenki, oddz. 312 w	Założone w 2019 r., składające się z wiaty, wydzielonego miejsca na ognisko, stojaka na drewno oraz tablic informacyjnych.

2	Punkt widokowy Dolina Dolnej Wisły	Grabowiec, oddz. 245 a	Drewniana platforma widokowa z ławkami.
3	Miejsce wodowania Bedlenki	Bedlenki, oddz. 312 w	Wypożęzone w pomost ułatwiający wodowanie kajaków.
4	Schody ziemne w L. Grabowiec	Grabowiec, oddz. 245 a	Schody ziemne z przejściem nad parowem.

Urządzenia i instalacje znajdujące się w wymienionych powyższej tabeli ze względu na działanie zmiennych czynników atmosferycznych i biologicznych, zostały w większości przypadków poddane naprawom lub wymianom na nowe. Ponadto w tabeli ujęto nowe obiekty, które zostały wykonane w latach 2017-2026, tj. wykonano 2 dodatkowe miejsca odpoczynku oraz 16 dodatkowych miejsc postoju pojazdów. Do tych obiektów należą:

- Miejsce odpoczynku przy siedzibie nadleśnictwa,
- Miejsce odpoczynku Kamień św. Wojciecha,
- Miejsce postoju pojazdów przy plaży Borce,
- Miejsce postoju pojazdów Mniszek mogiła,
- Miejsce postoju pojazdów Bojanowo,
- Miejsce postoju pojazdów leśniczówka Mniszek,
- Miejsce postoju pojazdów Taszewo - Jezioro Bielskie,
- Miejsce postoju pojazdów Grabowiec – Święte,
- Miejsce postoju pojazdów Grabowiec,
- Miejsce postoju pojazdów droga Sartowice – Święte,
- Miejsce postoju pojazdów Czerwone dęby,
- Miejsce postoju pojazdów Gródek – mogiła,
- Miejsce postoju pojazdów nad Wdą,
- Miejsce postoju pojazdów przy retencji,
- Miejsce postoju pojazdów Wyrwa,
- Miejsce postoju Lubocheń,
- Miejsce postoju Leosia,
- Miejsce postoju pojazdów Brzozowy Most.

W minionym okresie na bieżąco dokonywano napraw i konserwacji urządzeń i instalacji, znajdujących się na istniejących ścieżkach edukacyjnych, tj.:

- ścieżce edukacyjnej „Grabowiec” położonej w leśnictwie Grabowiec,
- ścieżce edukacyjnej „Dąbrówka”, położonej w leśnictwie Dąbrowa,
- ścieżce spacerowej z elementami dydaktycznymi „Rybienka”, położonej w leśnictwie Bursztynowo.

W 2019 roku Nadleśnictwo Dąbrowa wyznaczyło w ramach programu „Zanocuj w lesie” obszar o powierzchni 1 887,17 ha na terenie następujących leśnictw:

- Bedlenki, oddziały: 271, 272, 273, 274, 275, 282, 283, 301,306, 307, 308, 309, 310,311,312,313,314, 317,318,319,320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 339, 339A,
- Gródek, oddziały: 254, 255,256, 257, 258, 259, 260, 262, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 276, 277, 278, 279, 280, 286, 287, 288, 289, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 302A, 303, 304, 305, 276 A.

Na terenie nadleśnictwa utworzono w minionym dziesięcioleciu następujące szlaki piesze i biegowe:

„Szlaki Dębowe”, w formie pętli, na terenie leśnictwa Bedlenki (2019 rok):

- szlak niebieski – najkrótszy, oznaczony niebieskim liściem dębu, liczący około 6 km długości,
- szlak żółty, o długości trasy około 10 km,
- szlak czerwony, o długości około 9 km,
- szlak czarny, o długości około 11 km,
- szlak zielony, najdłuższy, o długości około 17 km.

„Trasa treningowa śladami Bronisława Malinowskiego”, wyznaczona w 2021 roku, składająca się z dwóch łączących się pętli: dłuższej o długości około 9 km i krótszej, o długości około 3,5 km.

Ponadto w 2026 roku dokonano odnowienia oznakowania dwóch ścieżek nordic walking, znajdujących się na terenie leśnictw: Czersk Świecki i Rulewo oraz w wyniku podjętych przez nadleśnictwo działań odnowiono w 2024 roku oznakowanie dwóch szlaków pieszych, tj. szlaku czarnego PTTK „Na Diabelce” oraz „Nadwiślańskiej Drogi Św. Jakuba”, przebiegających przez rezerwat przyrody „Zbocza Świętopełka”.

W 2022 roku wyznaczono na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa sieć szlaków konnych, których zasięg sukcesywnie powiększano w kolejnych latach. Szlakom konnym o łącznej długość około 77 km nadano następującą numerację:

- szlak konny w Leśnictwie Bzowo, o łącznej długości 5,174 km - numer 1,
- szlak konny w Leśnictwie Bzowo, o łącznej długości 5,251 km - numer 2,
- szlak konny w leśnictwie Rulewo, o łącznej długości 8,799 km - numer 3,
- szlak konny w leśnictwie Dąbrowa - Rulewo, o łącznej długości 5,136 km - numer 4,
- szlak konny w leśnictwie Taszewo – Mniszek – Grabowiec, o łącznej długości 29,931 km - numer 5,
- szlak konny w leśnictwie Grabowiec – Taszewo, o łącznej długości 9,137 km - numer 6,
- szlak konny w leśnictwie Gródek, o łącznej długości 13,187 km - numer 7.

Ze względu na wymogi odnośnie zapewnienia bezpieczeństwa pod kątem pożarowym i ewakuacyjnym na obozach, nadleśnictwo musiało zlikwidować miejsce obozowe nad Rybnem Małym (leśnictwo Bursztynowo, oddz. 60 h) i nad jeziorem Sinowa (leśnictwo Czersk Świecki, oddz. 130d). Obecnie na terenie nadleśnictwa są wyznaczone dwa miejsca obozowe, położone nad jeziorem Rybno Duże, w leśnictwie Bursztynowo:

- miejsce obozowe „Szeroka linia”, oddz. 59 a, o powierzchni 2,96 ha, w drzewostanie sosnowym, bez infrastruktury technicznej,
- miejsce obozowe „Polana”, oddz. 60 a, o powierzchni 2,4294 ha, w drzewostanie sosnowym, bez infrastruktury technicznej, ze studnią głębinową.

W związku z przyznaniem przez Gminę Jeżewo dofinansowaniem z programu Polski Ład przystąpiono w 2023 roku do zadania pt. „Rewitalizacja zespołu dworskiego wraz z przynależnym parkiem”, położonego na terenie leśnictwa Gródek, w oddz. 253 i, które zakończono w 2026 roku. Celem zadania była rewitalizacja zespołu dworskiego wraz z przynależnym parkiem przy zabytku nieruchomym wpisanym do Gminnej Ewidencji Zabytków w strefie konserwatorskiej A, celem udostępnienia obiektu dla społeczeństwa, z jednoczesnym zabezpieczeniem i zachowaniem dziedzictwa kulturowego, poprzez ochronę odtworzenia historycznego układu przestrzennego parku (ścieżki, osie widokowe, polany).

13 Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu.

13.1 Mała retencja nizinna

Nadleśnictwo Dąbrowa w analizowanym okresie obowiązywania PUL aktywnie uczestniczyło w realizowanym przez PGL LP programie Małej Retencji Wodnej. Zadania realizowane były ze środków zewnętrznych w ramach projektu „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W ramach przedsięwzięcia zrealizowane zostały następujące zadania:

- Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Bedlenki obejmująca swoim zakresem* wykonanie grobli ziemnej, zbiornika retencyjnego, przelewu oraz niecki wypadowej, dwóch wysp oraz obiektów małej architektury w postaci drewnianego mostku. Wartość zadania wyniosła 651 005,50 zł.
- Modernizacja urządzeń małej retencji na rzece Sinowa, obejmująca swoim zakresem modernizację czterech zbiorników oraz kaskad progowych, celem spiętrzenia wody. Wartość zadania wyniosła 821 894,21 zł.

Głównym celem realizacji przedsięwzięcia było zwiększenie małej retencji wodnej w lasach poprzez zatrzymanie i zgromadzenie wód opadowych oraz roztopowych, jak również zapobieganie niekontrolowanemu odpływowi wód, a tym samym poprawę stosunków wodnych siedlisk leśnych.

Nadleśnictwo Dąbrowa zamierza kontynuować realizację działań z zakresu małej retencji wodnej w kolejnych latach.

13.2 Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów

Nadleśnictwo Dąbrowa uczestniczyło w projekcie pn. „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów”. Projekt ten był realizowany w latach 2016-2023 w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska (działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska).

Celem głównym projektu było zmniejszenie negatywnych skutków wywoływanych przez pożary w lasach oraz sprawne lokalizowanie źródła zagrożenia i minimalizowanie strat, a w dalszej perspektywie – zmniejszenie średniej powierzchni pożarów i rozszerzenie obserwacji obszarów leśnych, szczególnie w nadleśnictwach zakwalifikowanych do I kategorii zagrożenia pożarowego. Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 295 200,00 zł, natomiast kwota dofinansowania z funduszy europejskich wyniosła 204 000,00 zł.

14 Nadzór nad lasami niepaństwowymi

Nadleśnictwo Dąbrowa prowadzi nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa na podstawie porozumienia nr BOŚ.6160.1.2022 zawartego ze Starostą Świeckim 09.02.2022 r. oraz aneksu nr 5 z 13.03.2026 r.

Nadleśnictwu powierzono lasy na terenie:

Gminy Świecie o pow. 356,92ha

Gminy Dragacz o pow. 171,79ha

Gminy Jeżewo o pow. 296,89ha

Gminy Warlubie 52,74 ha

Łączna powierzchnia pod nadzorem na dzień 13.03.2026r. wynosi 878,34ha.

15 Stan infrastruktury leśnej

15.1 Gospodarka nieruchomościami

W omawianym okresie nadleśnictwo sprzedało siedem lokali mieszkalnych:

- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Dąbrowa o nr inw. 110-6 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Dąbrowa o nr inw. 110-12 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Rulewo (Rozgarty) o nr inw. 110-8 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Taszewo (Wilcze Błota) o nr inw. 110-31 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Czersk Świecki o nr inw. 110-2719 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Dąbrowa o nr inw. 110-704 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.
- Budynek mieszkalny na terenie leśnictwa Kwiatki (Borsukowo) o nr inw. 110-2 – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach.

Ponadto w omawianym okresie nadleśnictwo zlikwidowało jeden budynek leśniczówki – Leśnictwo Grabowiec w związku z przejęciem terenu pod budowę drogi S5 przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad.

Aktualny stan infrastruktury mieszkaniowej przedstawia się następująco:

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj lokali</i>	<i>Ilość</i>	<i>Uwagi</i>
1.	<i>Mieszkanie leśniczego</i>	10	
2.	<i>Nadleśniczówka</i>	1	
3.	<i>Lokale mieszkalne pozostałe</i>	3	<i>W tym jeden pustostan (Bedlenki)</i>
<i>Ilość lokali mieszkalnych ogółem</i>		14	

Nadleśnictwo Dąbrowa dysponuje samodzielnymi kancelariami leśnictw: Leśnictwo Dąbrowa, Bojanowo – szkołka, Grabowiec. W perspektywie końca 2026 roku uruchomiona zostanie podwójna kancelaria dla leśnictw Terespol oraz Bedlenki.

15.2 Działalność inwestycyjno-remontowa

Działalność inwestycyjno-remontowa nadleśnictwa w latach 2017–2026 obejmowała szereg działań mających na celu utrzymanie i rozwój infrastruktury leśnej, poprawę warunków pracy, rozwój sieci drogowej, a także dostosowanie substancji mieszkaniowej i użytkowej do aktualnie obowiązujących przepisów i norm technicznych. Szczególny nacisk położono na dostosowanie budynków do wymogów związanych z ograniczeniami w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

W ramach tego procesu przeprowadzono wymianę kotłów centralnego ogrzewania oraz modernizację kotłowni. Przeprowadzono również termomodernizację części budynków mieszkalnych, obejmującą m.in. docieplenie przegród zewnętrznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację systemów grzewczych oraz montaż energooszczędnych źródeł światła.

Ponadto zrealizowano budowę i modernizację części budynków gospodarczych, kancelarii leśnictw oraz instalacji fotowoltaicznych, a także przystosowano leśniczówki do podłączenia agregatów prądotwórczych na wypadek sytuacji kryzysowych.

Celem tych działań była poprawa efektywności energetycznej, ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych.

W ramach inwestycji drogowych nakładów zrealizowano budowę dróg pożarowych (droga pożarowa nr 5, 11, 24, 2) oraz dojazdów do siedziby nadleśnictwa a także zmodernizowano nawierzchnię lądowiska p-poż na terenie leśnictwa Kotówka.

Rozwinięto także zaplecze techniczne nadleśnictwa poprzez zakup zestawu maszyn leśnych, w tym harwestera, forwardera, wykaszarki bijakowej oraz instalacji stacji ładowania pojazdów elektrycznych w ramach programu „Las energii”. w analizowanym okresie podejmowano również liczne działania przyrodnicze, do których należą m.in. realizacja projektów z zakresu małej retencji wodnej.

Źródłami finansowania inwestycji w poszczególnych latach były:

ROK	Źródło finansowania							Suma
	103	104	105	213	217	409	901	
2017	1 242 843,43 zł		177 877,00 zł	1 217 955,00 zł		170 425,00 zł		2 809 100,43 zł
2018	1 617 343,55 zł			58 246,61 zł				1 675 590,16 zł
2019	1 741 970,61 zł			38 400,00 zł	130 600,00 zł	33 575,00 zł		1 944 545,61 zł
2020	392 978,68 zł					33 785,13 zł		426 763,81 zł
2021	1 053 659,75 zł		404 866,49 zł			501 769,57 zł		1 960 295,81 zł
2022	1 162 926,34 zł		1 299 987,68 zł			382 663,62 zł		2 845 577,64 zł
2023	1 031 229,68 zł		4 446 316,79 zł			284 781,20 zł		5 762 327,67 zł
2024	2 016 117,13 zł							2 016 117,13 zł
2025	1 599 125,71 zł		84 447,14 zł	96 955,00 zł			1 020 408,16 zł	2 800 936,01 zł
2026	734 851,49 zł		28 610,44 zł	255 200,00 zł				1 018 661,93 zł
Suma	12 593 046,37 zł	0,00 zł	6 442 105,54 zł	1 666 756,61 zł	130 600,00 zł	1 406 999,52 zł	1 020 408,16 zł	23 259 916,20 zł

* wykonanie w roku 2026 dotyczy miesięcy styczeń-czerwiec.

Do najważniejszych zrealizowanych działań inwestycyjnych należą:

Rok	Nr zad. inwest	Nazwa zad. inwest	Wartość
2017	IN/17/DR KOT	Modernizacja drogi I. Kotówka	420 181,02
2017	IN/17/SIEWN	Zakup siewnika EGEDAL	102 305,28
2017	IN/17/SAM	zakup samochodu p-poż	101 796,63
2017	IN/17/XKAMER	Zakup 3 kamer P-POŻ z dof.POIS	165 888,00
2017	IN/17/FORWAR	Zakup Forwardera	1 231 140,00
2017	IN/16/DR KOT	Modernizacja drogi I. Kotówka	317 425,13
2018	IN/18/GRUNTY	Zakup lasu - Pięćmorgi 125	104 152,34
2018	IN/16/DOJAZD	Modernizacja dojazdu do N-ctwa	220 088,01
2018	IN/17/LGRAB	Budowa kancelarii Grabowiec	306 763,56
2018	IN/16/LMNISZ	Modernizacja I. Mniszek	441 145,28
2018	IN/17/CZERSK	budowa budynku gosp. Czersk Św	242 640,94
2018	IN/17/GOSKOT	Modernizacja bud. gosp.Kotowka	126 789,95
2019	IN/19/GRUNTY	Zakup gruntów	134 580,00
2019	IN/19/DOJ. 2	Dojazd do n-ctwa od str.parku maszyn	339 309,27
2019	IN/19/MNISZE	Budowa budynku gosp. L.Mniszek	276 697,95
2019	IN/19/DRP 5	Modernizacja dr.poż 5- etap 3	567 846,84
2019	IN/19/DOJAZD	Dojazd do n-ctwa od str.Jeżewa	198 385,64
2020	IN/19/MCZERS	Modern. lokalu Czersk Św. 91B	195 612,77
2021	IN/19/DRP 11	Budowa (modernizacja) dr.poż 11	752 938,95

2021	IN/19/DRP 24	Budowa (modernizacja) dr.poż 24	480 647,29
2021	I224/17/18	Retencja Bedlenki 2 z dot.POIS	651 005,50
2022	IN/22/GRUNTY	Zakup gruntów	213 047,35
2022	IN/21/FOTO	Budowa instalacji fotowoltaicznej	184 906,84
2023	IN/23/FORW	Zakup Forwardera	1 873 319,70
2023	IN/23/HARW	Zakup harwestera	2 520 961,33
2023	IN/23/SAM	Zakup samochodu straży leśnej	207 354,84
2023	IN/22/LADOW	Modernizacja lądowiska I. Kotówka	521 739,49
2023	I224/18/18	Urządz. małej retencji Sinowa	821 894,21
2023	IN/23/GRUNTY	Zakup gruntów	162 907,89
2024	IN/24/GR OSŁ	Zakup gruntów - 104/2 Osłowo	122 524,56
2024	IN/24/GR BL2	Zakup gruntów - 15 Belno	203 486,16

2024	IN/22/DRP 2	Budowa (modernizacja) dr.poż 2	1 169 720,46
2024	IN/23/MULCZ	Zakup rozdrabniacza leśnego - mulczera	290 148,60
2025	IN/25/GR BEL	Zakup gruntów- dz. 14/5 obr. Belno gm Jeżewo	193 849,05
2025	IN/25/REW P1	Rewitalizacja Parku Laskowice - Promesa 1	1 297 738,77
2025	IN/24/GR DG2	Zakup gruntów - dz. 269/3 Dolna Grupa	416 749,69
2025	IN/25/GR MIE	Zakup gruntów- dz. 81, 83, 85 obr. Miedzno gm Osie	185 847,56
2026	IN/23/TGRÓDE	Termomodernizacja leśniczówki Gródek	929 971,20
2026	IN/26/WAŁWBR	Zakup Wału wibracyjnego OTL (FL)	188 044,19

* w tabeli ujęto zadania inwestycyjne o wartości powyżej 100 000,00 zł.